

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

NR 49 • 1979 LAPKRIČIO-NOVEMBER 28 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE ST. LA SALLE P. Q. H8P 1C4 CANADA 30c

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

STAIGIAI PASITRAUKĖ TRUDEAU

Lapkričio 21 d. rytą Pierre TRUDEAU Federaliniam Parlamentui Ottawoje savo tarpe bediskutuojant priešrinkiminius momentus, išsiėmęs užrašus pareiškė: "Šiandien aš pranešu, kad išbuves beveik 12 metų Liberalų Partijos lyderiu, atsistatydinu iš tų pareigų..." Po keletos žodžių jo akys pasruvo ašaromis ir jis negalėjo tęsti. Nusisukęs, nosisine nusišluostė akis ir atsisuko į savo kolegas. Visi buvo pranešimo pritrenkti, kai kurie verkė. "Manau, kad geriau man išeiti" - pasakė P. TRUDEAU ir pasuko durų link. Visi MP sustojo ir plojo kol jis išėjo. Jį lydėjo D. Wood, Mount-Royal balsavimo apskritys pirmininkė ir Al Gaham, Kanados Liberalų Partijos p-kas, kurie buvo painformuoti dieną prieš jo atsistatydinimą. (Marc Lalonde žinojo, kad P. TRUDEAU jau kelias savaites svarsto atsistatydinti, ar ne).

P. TRUDEAU pažadėjo būti MP Mount-Royal bent iki Quebeco referendumo.

Grįžęs į spaudos konferenciją 11 v. 15 min. P. TRUDEAU buvo susivaldęs ir kalbėjo normaliu balsu. Spaudos atstovas, kuris apie netikėtą įvykį sužinojo prieš porą valandų, pasakė: "P. TRUDEAU perskaitys pranešimą ir jis nesiveržia atsakinėti į paklausimus".

P. TRUDEAU perskaitė tekstą prancūziškai po to ir angliškai. Parodė gestu, kad tai visaks ir pridėjo spaudos žmonėms - "Jeigu taip galima persukti sakinį - šiek tiek gaila, kad nebus Jūsų aplinkui "apsispydymui".

Reporteriai, fotografai ir filmuotojai pagerbė P. TRUDEAU plojimais, nežiūrint to, kad jis dažnai juos ignoruodavo arba pykdavo ant jų. Jis skubiai išėjo pro duris ir šoferis jį nuvezė, tiesiai sėdintį, žvelgiantį į toli, pro Parlamento rūmus.

Ivykį komentavo: Claude Ryan: "Esu tikras, kad TRUDEAU bus aktyvus (valstybiname gyvenime), jis nepasiekė tokio amžiaus, kad pilnai pasitrauktų".

Rene Levesque: "Reikia pripažinti, kad per paskutinius 11 metų buvo padaryti sprendimai naudingi visai Kanadai. Bet taip pat ir didelės klaidos, už kurias jis užmokėjo gegužės mėnesį".

Johnston, TRUDEAU geras draugas, tarp kita ko, pastebėjo: "Jis yra žvaigždė, ne visi gali už jį balsuoti, bet jis vistiek lieka žvaigždė. Ir Kanados Federalizmui jis yra atsidaavęs".

Kiek žinoma, jis ir pats vėliau patvirtino, kad jam nebuvo daryta iš nieko spaudimo atsistatydinti. "Jeigu būčiau verčiamas atsistatydinti, tai kaip tik dėl to likčiau ir kovotčiau" - pasakė P. TRUDEAU.

Mėgiamas daugiau ar mažiau, P. TRUDEAU, vienas šviesiausių intelektų Kanados premjerų istorijoje, pasitraukė visų gerbiamas, stilingai, kilniai ir su neatspėjamumo aureole.

IRANE NERAMUMAI TEBESITESIA

BENDRUOMENYBĖS PASULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

RŪPINASI TERLECKU

PLB Visuomeninių Reikalų Komisija išsiuntinėjo LB kraštų valdyboms informacijas apie Antano TERLECKO suėmimą Lietuvoje, jo biografines žinias ir PLB valdybos prieš keletą metų išleistą leidinį anglų kalba "Respect My Rights, An Appeal of Antanas Terleckas". Kraštų valdybos paprašytos savo kraštuose rūpintis, kad būtų plačiai skleidžiamos informacijos apie A. Terlecką ir visais būdais jam stengiamasi padėti.

ATSTOVAI V. VOKIETIJOJE IR WASHINGTON'E

PLB atstovas Washingtono Algimantas GURECKAS kartu su kadenciją baigiančiu JAV LB krašto valdybos pirmininku Algimantu GEČIU lankėsi Vakarų Vokietijos ambasadoje Washingtono, informavosi apie Vlado ČESIŪNO pagrobimo detales ir kitus lietuviams rūpimus reikalus.

STIPENDIJA JAUNIMUI

Adrianai JOCYTEI, gyvenančiai Argentinoje, kur ji jau kelinti metai studijuoja dainavimą, PLB valdyba paskyrė stipendiją tęsti dainavimo studijas.

SIUNČIAMĖ KULTŪRININKAI

Rašyt. prof. A. LANDSBERGIS išvyko iš New Yorko į Londoną, Angliją, kur dalyvaus tarptautiniame rašytojų PEN klubo suvažiavime, atstovaudamas lietuviams. Ta pačia proga jis ap-

lankys Londono lietuviams, jiems paskaitys savo kūrybos ir perduos PLB valdybos sveikinimus. Rašytojo A. Landsbergio kelionę apmokėjo PLB valdyba.

Praėjusios vasaros liepos mėnesį Brazilijoje įvykusiame tarptautiniame PEN klubo kongrese lietuviams atstovavo prof. dr. St. GOŠTAUTAS, kurio kelionę finansavo JAV LB Kultūros Taryba. Lietuviai rašytojai tokiuose tarptautiniuose suvažiavimuose sėkmingai iškelia okupuotos Lietuvos rašytojų sunkią padėtį bei išsivijęs rašytojų kūrybinius atsiekimus.

Solistė Gina ČAPKAUSKIENĖ iš Montrealio, Kanados, visą lapkričio mėnesį koncertuoja Australijoje, lankydamasi didesnes lietuvių kolonijas. Koncertams ją iškviatė Australijos LB, o kelionės bilietą jai parūpino PLB Kultūrinės Tarkos Komisija.

JAV LB Tarybos prezidiumo pirmininku išrinktas Vytautas IZBICKAS, prezidiumo nariais Mykolas DRUNGA, Česlovas MICKŪNAS, Romualdas VEITAS ir Vaiva VĖBRAITĖ - GUSTIENĖ.

JAV LB Krašto Valdybos pirmininku išrinktas Vytautas KUTKUS iš Detroito, kuris netrukus sudarys Krašto Valdybą ir šristatys ją JAV LB Tarybos tvirtinimui.

Vaclovas KLEIZA, PLB vykdomasis vicepirmininkas 1980 m. vasario mėnesį vyks į Argentiną, Braziliją ir Urugvajų. Ten aplankys lietuvių kolonijas ir pasitars švietimo, kultūros bei politiniais reikalais.

VIS DAR TOBULINA "PAŽANGOS" SIMBOLĮ

Rytų Vokietijos komunistinė valdžia per 5 metus baigė statyti sieną tarp Vakarų ir Rytų Vokietijos. Ji yra 825 mylių ilgio, 9 pėdų aukščio, prasideda prie Baltijos jūros ir baigiasi prie Čekoslovakijos sienos. Pilna jos statyba dar nebaigta.

Vienos mylios statyba kainavo tarp pusės ir vieno milijono dolerių. Tinklinė tvorapadaryta iš specialių vielų trikampiais peiliukais. Jei bėglys paliestų tą tvorą, tai tinklai automatiškai susitraukia, nupiaudami ranką pirštus ir pan.

Prie kiekvieno tvoros cemento stulpo yra paslėptos minos. Prisiartinus prie šios sienos, minos sprogs. Tvorėje įmontuota viena tokia mina galvos aukštyje, kita kojos kelių aukštyje pagal žemę. Pagal visą tvorą yra įrengti kiti užmaskuoti moderniški ginklai. Budi stropios sargybos, kurios vaikšto ir seka judėjimą. Tai gi vargšui rytų vokiečiui iš "rojaus" pabėgti į kapitalistinę "pragarą" nebėra vilties. Gi perskristi irgi sunku.

J. V.

OKUPUOTOS LIETUVOS GYVENTOJAI

Pagal paskutinius 1979 m. gyventojų surašymo duomenis, Lietuvoje dabar yra 3.399.000 gyventojų. Miestuose 61%, kaimuose - 39%. Gyventojų skaičiaus daugėjimu Lietuva yra 14 vietoje, gi 1970 m. buvo 9 vietoje iš visų respublikų. 1979 m. vyrų Lietuvoje yra 46.9% ir moterų - 52.8%.

Tais pačiais metais Vilniuje yra 481.000, Kaune - 370.000, Klaipėdoje - 176.000, Šiauliuose - 118.000, Panevėžyje - 102.000, gyventojų.

J. K.

KINIJA ŽMOGAUS TEISĖS NE PIRMOJE VIETOJE

Kinijos vyriausybė tvirtina, kad pilnas Žmogaus Teisių įgyvendinimas turi palaikyti savo eilės, kol krašto ekonomija bus stipriau išvystyta. Oficialusis kiniečių laikraštis "Guang Ming" tvirtina, kad tik mažas procentas Vakarų kraštuose džiaugiasi pilnomis Žmogaus Teisėmis. Tačiau pripažino, kad situacija Kinijoje gali būti pagreitinta: "Dėl socialistinės struktūros netobulumų... demokratinės teisės, asmeniškos laisvės ir legalios ekonominės kiniečių teisės kartais yra negarantuotos... Piliiečių teisės į demokratiją ir laisvę gali būti pilnai įgyvendintos tik pakėlus krašto ekonominę ir kultūrinę lygį".

b.

Latvija Prieš II-ąjį Pasaulinį Karą turėjo 2 mil. gyventojų, kurių 65% gyveno kaimuose, o 35% miestuose. Apie tris ketvirtadalius gyventojų sudarė latviai, o ketvirtadalį rusai, žydai, vokiečiai ir lenkai. Mažumos turėjo lygias pilietines teises su latviais ir visišką kultūrinę autonomiją. Religiniai apie 56% buvo liuteronai 24.5% katalikai 9% ortodoksai. Bažnyčia buvo atskirta nuo valstybės, nors vyriausybė šelpė religines bendruomenes.

Švietimui buvo skiriama apie 15% krašto biudžeto. 1939-40 m. buvo 2.000 pradžios mokyklų su 270.000 mokinių, 110 aukštųjų mokyklų su 25.000 studentų ir 125 prekybos ir amatų mokyklos su 10.000 mokinių.

(Iš NIDOS Kalendoriaus)

Latvių jaunimas išsivijoje veikia įvairiose srityse.

LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ LAPKRIČIO 18 d.

LATVIŲ PAMINKLAS ŽUVUSIEMS KARIAMS

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyalte au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ,
Redaguoja Redakcinė Kolegija
Telefonas: (514) 366-6220.

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by The Independent Lithuanian Publishing Co. at 7722 George Street, LaSalle, P.Q. Canada H8P 1C4.

Metinė prenumerata Kanadoje - \$12.00, visur kitur - \$13.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$18.00

P.s. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Prisiminkime Lietuvii Fondo Kalėdų Šventėse

Lietuvių Fondas per savo 17 metų gyvavimo laikotarpį yra jau išvaręs gilią vagą lietuviškos kultūros ir lietuviybės išlaikymo srityje. Su būres šiemis kilniems tikslams 4683 narius, susipratusių lietuvių patriotus, savo pagrindiniu kapitalu jau pasiekė 1.601.817 dol. sumą. Nė joks fondas išeivijoje nėra dar to atsiekęs. Iš savo pelno jau yra išdaliinęs 603.051 dol. lietuviybės reikalams. Tai imponuojanti suma ir didelis bei reikšmingas įnašas į mūsų tautinės kultūros išlaikymą išeivijoje. Tuo mes visi, kaip lietuviai, galime vertai pasididžiuoti.

Bet Lietuvii Fondo ideja dar neapėmė visų lietuvių pajėgiančių paaukoti fondui bent šimtą dolerių. Kaip būtų gražu, kad šių Kalėdų proga mūsų pasiturintys tautiečiai, šalia gausių kalėdinių dovanų savo artimiesiems, jautūs lietuviškai pareigą paremti ir Lietuvii Fondą, kad jis greičiau galėtų pasiekti 2 - jų milijonų sumą.

Aukos Lietuvii Fondui ypatoks patriotinis savo sutaupti investavimas, kuris teiks ir ateitčiai ne tik didelę naudą mūsų lietuviškos kultūros išlaikymui, bet ir įamžins aukotojo vardą leidžiamojame Lietuvii Fondo knygoje. Šis veiklas su aukotojų pavardėmis ir fotografijomis bus didelis įnašas į mūsų kultūros istoriją. Kas norės pažinti mūsų išeivijos gyvenimą, tai tas vardynas suteiks kiekvienam reikalingos medžiagos. Todėl visų LF narių pareiga padėti tą knygą išleisti, iš anksto ją užsisakant, kad būtų su-

telkta reikiama suma leidinio išlaidoms apmokėti.

Tad ir šių švenčių proga paskirkime keliolika dolerių šios knygos prenumeratai, kad ir augantis atžalynas galėtų vertai pasididžiuoti, atradęs savo tėvėlių ar senelių nuotraukas šiame Lietuvii Fondo leidžiamame vardyne.

Lietuvių Fondas tik tada įrodys savo didžiulį gyvatungumą, kai jo narių skaičius peržengs dešimties tūkst. ribą. Tada jis bus išaugęs jau į tokią tvirtovę, kuri jokiai priešui bus neįveikiama. Tada gautasis pelnas lietuviybės reikalams bus skaičiuojamas nebe dešimtimis, o šimtais tūkstančių ir daugumos prašymai galės būti patenkinti. Klestintis Lietuvii Fondas įrodys pasauliui, kad mūsų tauta yra susipratusi ir tautiniu atžvilgiu yra tapusi kietu neįkandamu riešutu ne tik okupantui, bet ir "tirpdinančiam katilui".

Tegul niekad nepritrūks ta tikro tautinio idealizmo ne tik kovojant už tautos išlaisvinimą, bet ir už tautinės kultūros išlaikymą išeivijoje. Čia mes neturime rizikuoti savo laisve ir gyvybe, kaip pavergtos Lietuvos kovojantis pagrindis, bet reikia tik truputį išsižadėti vieno kito malonumo ar kokio prabangos dalyko, kad atliktų keli doleriai ir Lietuvii Fondui. Mūsų solidarumas ir vieningos pastangos atneš geriausius vaisius ir užgarantuos mūsų tautos ir kalbos amžinumą. Darbas sujungtomis jėgomis nuves mus visus į šviesią tautos ateitį.

LIETUVIŲ FONDO
VADOVYBĖ

IR GERA, IR BLOGA... nuomonės, laiskai, atgarsiai

PASAULIO LIETUVIŲ
BENDRUOMENĖS VALDYBOS
PAREIŠKIMAS

Spaudoje ir radijo pranešimuose pasklido žinios apie PLB ir VLIKO santykius, kurios neatitinka tikrą padėtį, todėl PLB V-ba nutarė informuoti lietuvių visuomenę:

1. PLB ir VLIKO Valdybos, susitikusios Clevelande 1978 m. rugsėjo 30 d., peržiūrėjo 1974 m. Withe Plains konferencijos išvadas ir bendrai svarstė V-ojo PLB Seimo Toronte nutarimus, IV-ojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošą ir PLB bei Vliko Valdybų bendradarbiavimą.

2. Pasikeitus VLIKO Valdybai ir jos būstinei persikėlus iš New York'o į Washington'ą, 1979 m. gegužės 8 d. PLB Valdyba savo ryšininku paskyrė Algimantą Gurecką. 3. 1979 m. rugsėjo 29 d. d. - bartinės VLIKO Valdybos posėdyje Algimantas Gureckas, PLB Valdybos vardu, padarė pareiškimą dėl PLB ir VLIKO santykių. Pareiškime jis pabrėžė PLB ir krašto bendruomenių norą glaudžiau bendradarbiauti bei tarpusavio veiklą derinti su VLIKO iškelė kai kurias kliūtis, šiuo metu trukdančias artimesniam bendradarbiavimui. Pareiškimo tikslas buvo siekti tų kliūčių pašalinimo. Tuo jau po šio pareiškimo, Algimanto Gurecko asmeniui buvo padaryti užgaulūs įžeidimai ir VLIKO Valdybos p-

ton'ą, 1979 m. gegužės 8 d. PLB Valdyba savo ryšininku paskyrė Algimantą Gurecką. 3. 1979 m. rugsėjo 29 d. d. - bartinės VLIKO Valdybos posėdyje Algimantas Gureckas, PLB Valdybos vardu, padarė pareiškimą dėl PLB ir VLIKO santykių. Pareiškime jis pabrėžė PLB ir krašto bendruomenių norą glaudžiau bendradarbiauti bei tarpusavio veiklą derinti su VLIKO iškelė kai kurias kliūtis, šiuo metu trukdančias artimesniam bendradarbiavimui. Pareiškimo tikslas buvo siekti tų kliūčių pašalinimo. Tuo jau po šio pareiškimo, Algimanto Gurecko asmeniui buvo padaryti užgaulūs įžeidimai ir VLIKO Valdybos p-

PANORAMA

UŽBAIGUS LIETUVIŲ FONDE
R. KALANTOS VAJU

Romo Kalantos vardui įamžinti, 100.000 dol. vaju buvo pradėtas 1973 m. Planuota ir tikėtasi šią sumą sutelkti per du - tris metus. Deja, užbaigta tik šių metų pirmame ketvirtyje. Gal ne visi mes supratome R. Kalantos šauksmą, kurį poetas K. Bradūnas įvertino šiuo eilėraščiu:

Degančiom rankom jums dalinu
Kiekvienam po žariją.
Nebijokit ištiesti delnų,
Tegul žaizda neužgyja.
Grūzdančiom lūpom ir tau
Tariu karštyje tirpstantį sa-
kinį,
Kad anglėjančiais vyzdžiais
natau

Nuo kapo nuristą akmenį.
Ir nesudegu čia liepsnose
Pavirsdamas dulke pilna
Virš Kauno ir Nemuno
skraido dvasia
Nepasiekiama jokia kul-
kulka

Šis 100.000 dol. surinkti užėmė veik penkis metus. Per juos (kurie mums visiems buvo geri), daugeliui iš mūsų pavyko ekonominiai pasistumėti pirmyn. Išgyti gražesnius ar patogesnius namus, pukesnius automobilius, didesnius ar mažesnius vasarnamius, paatostogauti ne tik po plačią Kanadą, bet ir po platųjį pasaulį. Netik pasivyti, bet ir pralenkti senus kanadiečius. (Atvykę Kanadon, dažnai pasijuokdavome iš kanadiečių, kad jiems niekas daugiau ir nerūpi. Įsibėgėję, nespėjome ir apsižiūrėti, kad kai ką ir praradome. Nemažai šeimų su savo vaikais nebesusikalbame lietuviškai. Jei kartais prie pasitaikiusios progos ir primeni pareigą ir dar paprašai bent kokios aukos lietuviškiems reikalams - ne visai lieki malonus draugas, svečias ar kaimynas.

Tiesa, per tą 30 pragyventų metų Kanadoje padarėme ir daug gerų darbų: įsteigėme parapijas, pastatėme daugiau ar mažiau puošnesnes lietuviškas šventoves, įsteigėme kredito kooperatyvus, vienus kitus lietuvių namus ir klubus. Jie visi prisideda prie lietuviškosios kultūros ir lietuviybės išlaikymo. Prisideda, kol jų vadovai yra taurūs lietuviai ir jiems tai rūpi. Laikui einant, gali papūsti ir kiti vėjai. Pasikeitus vadovybėms, ne visai palankias mums, gali jų parama pranykti. Tas pat gali įvykti ir su visomis provincijų ir federalinės val-

džios pašalpomis mūsų įvairiems tautiniams parengimams ar subuvimams remti.

Kol dar nespėjome visa senesnioji karta galutinai susenti ir išmirti, reikia kaip galima greičiau sutelkti stambesnę sumą su neliečiamu pagrindiniu kapitalu. Naudojant tik jo pelną ar nuošimčius lietuviškos kultūros ir lietuviybės palaikymui. Tam tikslui kaip tik ir buvo įsteigtas KANADOS LIETUVIŲ FONDAS.

Jei iki dabar Fondas, dar neturėdamas pilnai devynių šimtų narių, priartėjo netoli vieno ketvirčio milijono - tai gal ir "pakenčiama" pradžia.

Gera mes visi pagalvokime ir paskaičiuokime, ar mes negalime, sakyčiau per tris - penkis metus su - teikti vieną milijoną dolerių? Jeigu visoje Kanadoje mes turime gerų patrijų lietuvių 10.000, padauginkime iš šimto ir gausime vieną milijoną. Investuokime, ir tik iš 10% - gausime apie 100.000 metinių pajamų. Su tokia suma daug naudingų darbų galima atlikti lietuvių kultūrai ir lietuvių išlaikyti. Sa - vaimė aišku, nedaug gal iš mūsų atsiras tokių taurių patrijų, kaip A. T. KOJE - LAIČIAI iš Rodney, Ont., kurie Fondui paaukojo 100.000 dol., ir kas metai ton sąs - kaiton įneša į Fondą po kelius tūkstančius. Bet tikėkimės, kad atsiras vienas kitas, kuris paaukos ir stambesnę sumą, kaip 100 dolerių.

kas dr. K. Bobelis PLB ryšininką A. Gurecką iš posėdžio nemandagiai išvarė, reikalaujamas daugiau nebepasirodyti.

4. 1979 m. rugsėjo 29 d. laišku visa VLIKO Valdyba kreipėsi į PLB Valdybą, informuodama, kad: "Tokio pareiškimo pasėkoje, VLIKO Valdybos pirmininkas poną Gurecką paprašė posėdį aplausti dėl: a. savo kompetencijos peržengimo; b. visuomeninės veiklos perkėlimo į asmeniškumą plotmę; c. pirmininko įžeidimo be pagrindo". Toliau VLIKO Valdyba pareiškė, kad Algimanto Gurecko asmenyje ir jo pareiškimo žodžiais PLB nėra gerai atstovaujama ir paprašė paskirti kitą ryšininką.

5. PLB Valdyba, susipažinusi su Algimanto Gurecko pareiškimo turiniu, 1979 m. spalio 19 d. kreipėsi į VLIKO Valdybą, prašydama platesnio paaiškinimo dėl VLIKO Valdybos laiške reikalaujamų kaltinimų Algimantui Gureckui, kadangi: a.

a. Algimantas Gureckas pareiškimą padarė su PLB Valdybos pritarimu ir atstovavo jos nuomonei; b. iš pareiškimo turinio nerasta pagrindo daromiems kaltinimams. Į šį laišką VLIKO Valdybos atsakymas dar negautas.

6. PLB Valdyba neplanuoja šiuo metu pakeisti Algimantą Gurecką kitu ryšininku.

Vytautas Kamantas
Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės Valdybos
Pirmininkas
Vaclavas Kleiza

Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės Valdybos
Vykdomasis Vicepirmininkas

1979 m. lapkričio 1 d.

Neužmirškime, kad daugelis iš mūsų gimtajam kraštui, kuris mus išaugino, vienus daugiau, kitus mažiau iš - mokslino, esame gana daug skolingi. Kai kuris gal ne šimtais, bet tūkstančiais dolerių. Jei nepajėgime visos sumos gražinti - bent nuošimčius gražinkim. Tie, kurie iš mūsų atvykę Kanadon sugebėjo ir galėjo pritaikinti savo įgytas Lietuvoje specialybes, daug lengviau ir greičiau prasikūrė ir ekonominiai. Todėl jų pareiga ir atsakomybė būtų žymiai didesnė.

Visas Fondo kapitalas ir yra skiriamas tam, kad ateinančioji karta, kuri perims tuos visus lietuviškosios veiklos postus, lengviau ir sumaniau tęstų lietuviybės darbą. Nelaukime, kol kas mūsų paprašys, nes yra turinčių daug lengviau duoti, negu prašančiam prašyti.

Kanados LF įnašus priima

MIRUSIŲJŲ PAGERBIMAS
"Mirusių pagerbiant" straipsnyje, kuris tilpo 44 nr. (155) "Tėviškės Žiburiai", 1979 m. lapkričio mėn. 1 d., J. J. kerta iš peties į jautrius daugumos žmonių pajautimus.

Nėra reikalo grįžti į lietuvių laidojimo istoriją, kuri niekad nebuvo suprastinta taip, kaip J. J. siūlo. Lietuviai išeivijoje daug gražių papročių užmiršo, nemažai nevykusių pasisavino, bet mirusiųjų pagerbime pasiliko konservatyvūs. Tai įrodo laidotuvių skiriamas dėmesys, kapinių puošimas, kapinių lankymo skaitlingumas ir kapinių lankymo metu rimtas susikaupimas, pagalba ir rimtis. Tai nėra ceremonijalas, bet visų mirusiųjų pagerbimas, nežūrint kas koks bei kuo buvo. Šiandien jie ilsisi ramybėje šalia vienas kito, tos pačios dalios ištikti, toje pačioje žemėje, nors šioj žemiškoj kelionėj skyrėsi turtu, nuomonėmis, idėjomis, padėtimi, amžiumi ar pagaliau - nesugyvenimu.

Tai visai suprantama - visi žmonės ateina iš nežinios į šį pasaulį ir nueina į nežinią. Tačiau, kiekvienas žmogus šią žemišką kelionę keičia su artimaisiais, pasidalindamas vargais ir džiaugsmiais, draugaudamas su draugais ar susiriša meilės ryšiais. Kada ji mirtis išplėšia iš gyvųjų tarpo, likusieji giliai išgyvena, jo gaili ir liūdi. Vieni tą atsisakymą aplaisto gailiomis ašaromis, kiti giliu susikauptumu, o treči išsilieja kitokiais išoriniais gallesčio pasireiškimais. Ne J. J. reikala mokinti, kaip jie turi elgtis tokiais atvejais arba kaip jie savo širdgėlą turi išlieti. Yra rimtų nuomonių, kad uždaras išgyvenimas yra kenksmingas to žmogaus sveikatingumui. Tenka labai suabejoti, kad J. J. draudimas verksmoliu širdgėlos išliejimui, pasitarnauja reikalo pagerinimui.

J. J. sako: "Kai miręs žmogus yra nusipelnęs tautai ar tikinčiųjų Bendrijai, tokios kalbos tinka. Bet ne visuomet tinka sakyti kalbas prie kiekvieno mirusio". Iki šiol niekam nebuvo žinoma, kad J. J. yra "nusipelnusių" ir "nenusipelnusių" rūšių tojas. Dar keisčiau kai iš jo pareiškimų matyti, kad J. J. save laiko geru kataliku, bet atrodo, pamiršęs ką Kristus mokė, ką žmogiškoji moralė sako, nes kas teisia kitus, gali būti pats nuteistas. J. J. neturėtų užmiršti, kad kiekvieno žmogaus pareiga ir gyvenimo prasmė yra tobulėti

kiekvienas lietuviškas kredito kooperatyvas. Negalint įmokėti asmeniškai - galima siųsti paštu. Čekius rašyti angliškai - Canadian Lithuanian Foundation. Kam patogiau - čekius įteikti Fondo įgaliotiniams, kurie yra kiekvienoje lietuvių kolonijoje.

Prisiminkime min. a. a. Balučio žodžius - nebūkime visą gyvenimą tremtiniai, bet tautos ambasadoriai. Savo testamentuose, kol fiziniai ir protiniai esame pajėgūs, užrašykime ir TFondui nors mažą dalį. Tokiu būdu išliksime ir mirę ambasadoriais, kuriuos prisimins ir vėlesnės generacijos, kad mums rūpėjo tautos J. B-nas

ir tuo įdėti įnašą į žmonijos dvasinį pakilimą ir materialinę gerovę. Kokią jis savo įnašo ataskaitą patieks Vyriausiam Teisėjui - jau nebe mums spręsti. Laidotuvėse kalbos gal ir netinka, bet atsisveikinimo žodis su velioniu ir pareiškimas artimiesiems užuojautą viešai, ypačiai išeivijoje, turėtų būti gražių papročių. Tuomet išeivija pajunta, kad visi yra vienos tautos vaikai ir tuo pačiu. vienos šeimos nariai, oet neišrūšiuoti į "palaimintuosius", "paklusniuosius" ir "duosniuosius". Nėra "blančių" ar "sultingų" laidotuvių se kalbų, nes jos neturi paskaitų turinio.

Tikrai netinka sakyti kalbą vienam tos pačios bendruomenės ar net šeimos nariui, atsukus nugarą į jo brolių. Laidotuvėse dažniausiai taria žodį žmonės, mirusiojo artimųjų paprašyti, organizacijų pavesti, artimumo paskatinti ar net pačių mirusiųjų - dar gyviems esant - bei testamentų užrašyti.

Nesinoti tikėti, kad kaltantieji laidotuvių turėtų kitokių motyvų, nei kaip jau anksčiau paminėti. J. J. neturėtų pamiršti, kad tie, kurie kalba laidotuvėse, nėra plasičkinės plokštelės. Taipgi neaišku, kodėl J. J. jaunesniam žmogui, koks jis būtų, skiria didesnę pagarbą negu pagyvenusiui, nors jo gyvenimo pėdsakai būtų ir visai ryškūs. Gal tad geriau būtų, kad J. J. vietoj rašymo erzinančių straipsnių, pradėtų nusipelnusiems tarti jų laidotuvėse žodį, o kitiems paliktų laisvę atsisveikinti su pilkaisiais.

Dėl paminklų gal irgi reikėtų sutikti su J. J. išvedžiojimai, bet tuo klausimu daug kalbėta ir rašyta, o reikalas nė kiek nepasikeitė. Pagaliau, išeivijoj paminklų statymas turėtų būti priimtinas kaip paženklinimas. Žinoma, lenktyniavimą dėl paminklų brangumo negalima pateisinti, bet barti, jei kas savo artimą nori prisiminti gražesniu paminklu, nereikėtų. Paminklų tankumas yra kapinių administracijos kaltė, nes kapai yra per arti vienas kito.

Užbaigiant, norėtusi pasakyti, kad J. J. laimingesnis už kitus, nes jis žino kur eis numiręs. Laimingas, kad gali išmesti sau vietą ten, kur nori nueiti. Kurie tiki į Kristų sąmoningai, kitų neteisė ir jų nuopelnų neskaityja. Teisingas J. J. pasakymas, kad "į pomirtinį žmogaus gyvenimą reikia labiau žiūrėti dvasinėmis, o ne fizinėmis akimis".

Jonas Karpis.
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Kad SPL (specialus psichiatrinis ligoninių) režimas yra griežtesnis negu įprastinių psichiatrinis ligoninių, dar galima būtų suprasti, nes principas yra skirtas ypatingai socialiniu atžvilgiu pavojingiems ligoniams. Metodai tačiau išsina iš visų išmintingumo ribų. Prievartinės priemonės, vartojamos specialigoninėse, dažnai yra dėl ligonio nepaklusnumo nustatymu režimui arba dėl laisvėje įvykdyto nusikaltimo praeityje ar ir dėl akivaizdžių gydymo rezultatų.

Buvusių tokių ligonių didžiulia pareiškia, kad laisvo pasirinkimo atveju, jiems vertesne būtų stovykla, kur gal būtų netektų savo sveikatos, bet išlaikytų pajėgumą galvoti ir jausti.

Tie, kurie yra buvę ir stovykloje ir specialigoninėje, pažymi, kad yra tarp šių įstaigų režimų tam tikras panašumas.

Daugumas šių specialių psichiatrinis ligoninių yra buvusių kalėjimų pastatose, ar jų teritorijose. Tos teritorijos yra atskirtos nuo pašalinių žvilgsnių penkių šėšių metrų siena, kurios viršuje yra nutiesta spygliuotoji viela su elektros srove. Iš vidaus pagal sieną budėtoji-sargybiniui padarytas vaikščiojimo takas, o už jo dviejų - trijų metrų draudžiamoji zona. Terito-

rijos kampuose - bokšteliai su jų viršuje įtaisytas prožektoriais ir nuolatinės sargybos postu.

Būdavo pabėgimų iš SPL. V.E. Borisovo liudijimu Biagoviespe buvo užmušti du mėginusieji pabėgti. Gaila, mums nėra žinomos jų pavardės ir kokia buvo jų psichinė padėtis. Du kartus mėgino bėgti, pirma iš Leningrado, o paskui iš Oriolo SPL BMS kapitonas Sergejus Aleksejenko, bet abu kartus nesėkmingai. Žinomi ir kiti atvejai - sėkmingi ir nesėkmingi...

Sargybos tarnybą SPL kaip ir kalėjimuose, eina vidaus kariuomenės kariškai ir kareiviai. Jie taip pat atlieka politinius tardymus su kaliniais. Tuo būdu specialigoninėse yra du viršininkai: karinis ir medicininis. Pagal tai yra ir du vadovai - spec. psichiatrinės ligoninės viršininkas ir vyr. gydytojas.

Tokiose ligoninėse paprastai būna keletas skyrių, tačiau patekusiame į ją, tenka pabūvoti visuose skyriuose, t. y. nuo paties sunkiausiojo iki paties lengviausiojo "išleidžiamoji". Šių skyrių režimai yra įvairūs. Mes čia pateiksime vieno vidutinio režimo charakteristiką, ne paties sunkiausiojo ir ne švelniausio.

Visų pirma keletas žo-

džių apie terminologiją. Pagal sovietų įstatymus prievartinis gydymas nėra bausmė ir todėl SPL kaliniai vadinami ligoniais o ne kaliniais. Mes nematome esminio skirtumo, nes į SPL patenka ne tik ligoniai, bet ir sveiki žmonės. Terminas "kalinys" labiau atitinka jų padėčiai.

Be to, apie 50 metų valdžios buvo mažiau jautrios ir SPL tuomet buvo vadinosi KPL kalėjimais- psichiatrinėmis ligoninėmis, o jų kalinamieji - ligoninėse uždaryti. Tas pats yra ir su kameromis, kurias SPL yra linkusios vadinti palatomis. Vienok šitos "palatos" yra buvusiuose kalėjimų korpusuose. V. E. Borisovo liudijimu, tokios "palatos" Leningrado SPL yra Petro ir Povilo tvirtovės kamerų tikroji kopija.

Mes vadinsime daiktus tikraisiais vardais - kameras kameromis, o uždarytuosius uždarytaisiais, nepaisydami, kad jie yra "laisvi nuo kriminalinės atsakomybės" (standartinis teismo formalumas) ir jie ten pateko ne teismo sprendimu, o valdžios nutarimu.

Paprastai kameroje būna apie dešimt žmonių. Tatai dažniausiai psichiniai ligoniai, papildę sunkius kriminalinius nusikaltimus. Kazanės SPL, pagal N. Gorb-

nevos liudijimą, apie 90% kaltinamųjų yra bausti pagal UK RSFSR 102 straipsnį už užmušimą su apsunkinančiomis aplinkybėmis (tačiau, ne visi jie yra psichiniai ligoniai. Ar ne šitokių būdu teisingumo organai mėgina išpildyti nusikalstamumo mažėjimo planą? Juk psichinio ligonio veiksmas nėra nusikaltimas).

Politinius kalinius, ypač sveikus, arba kaip juos dar vadina "sąmoninguosius", stengiamasi kartu į vieną kamerą netalpinti. Vienos kameros ligoniai bendrininkai būna neramūs, agresyvūs, naktį kalbasi. Klajoja, trukdo miegoti. Kameros bendruomenė yra svarbus faktorius kaltinamųjų gyve-nime. Psichinių ligonių nuolatinė aplinka yra sunkiai pakeliama pilno psichinio sveikatingumo žmogui. Kaltinamųjų tarpe būna ir spekuliantų, iškrypstančių iš būtinumo. Jie taip pat sudaro sveikiesiems daug nemalonumų.

Kamerų sienos - pilkas tinkas. Langai mažiau, užkloti tinklu, bet ir tie dažnai uždengti mediniais skydais. Naktį kameroje, kaip ir kalėjimuose, dega šviesa. Lemputė apgaubta vielos tinklu, kai kada ant jos užmaunamas raudonas maišelis. Naujokai su vargu prie to pripranta - prie šviesos, ypatingai raudonos, nes sunku miegoti. Kaltinamieji miega ant metalinių narų arba lovų. Pirtis, lovos ir kūno baltinių keitimas - kartą per dešimt dienų. Apsi-

vilkimas ligoninės. Žiemą kameroje būna šalta ir turėti savo apsivilkimą dažnai neleidžiama.

Išeinamoji vieta būna kartais pačiose kameroje, kartais koridoriuose, kur dažnai išsėdinėti draudžiama (įvairiuose skyriuose įvairiai). Tuomet tenka kiekvieną kartą prašyti prižiūrėtoją atidaryti kamerą. Rūkalų kiekis gali būti apribojamas arba visiškai uždrausta rūmkyti kaip bausmė.

Judėjimo laisvė dažniausiai apribojama kameros sienomis. Valgis paduodamas pro langelį duryse. Kai kuriuose skyriuose veda į bendrą valgomąją.

Maisto kokybė yra biuri net neišlepintam skoniui. Papildęs vogimas. Maisto produktus vagia daugelis gydytojų, gailestingųjų seserų, sanitarų, prižiūrėtojų, neminint jau maisto bloko darbininkų. Be to, visas SPL personalas darbo metu maitinasi bendrame valgomojame ir tai, iš tikrųjų, taip pat kaltinamųjų sąskaiton. Maitinimo režimas yra kartais organizuotas, bet labai neprotingai, švelniai išsireiškus. Vienas tikrai būdas, kuris gali pagerinti kaltinamųjų padėtį - tai siuntiniai. Kuris jų negauna dažnai kenčia badaudamas. Tiesa, daugelis kaltinamųjų dailinasi produktais su draugais. Siuntinių kiekis daugelyje SPL yra ribotas ir kai kur visai uždraustas. Visi siuntiniai bei teikiniai kaip taisyklė negali viršyti 5 kg. Kai kurie produktai

yra visai uždrausti.

Laiškus galima siųsti nustatyto formato, du kartus per mėnesį ir tikrai giminėms. Tuo pačiu juos gauti galima neribotai kiekiai ir iš bet ko. Visa korespondencija yra cenzūruojama ir, reikalui esant, prijungama prie ligos istorijos. Todėl daugelis kalinių laiškų pražūsta. Daug laiškų neateina ir iš laisvės. Bausmės atveju, gali uždrausti laiškų siuntimą iš SPL.

Pasimatymai teikiami tikrai giminėms, ne dažniau vieno karto į mėnesį ir tikrai dviem valandom. Tiems, kurie gyvena toli nuo kalinio vietos, gali būti teikiamas vienas keturių valandų pasimatymas kas du mėnesiai. Pasimatymai vyksta prižiūrėtojo akyvaizdoje, atėjusieji aplankyti, nuo kaltinamųjų yra atskirti stalu, kurio apačioje iki grindų yra medinė perskyra. Kai kada stalo viršuje yra pusės metro aukštumo stiklas. Kaip ir kalėjime, čia yra draudžiamas daugelio temų pokalbiai. Šių taisyklių nesilaikantiems, kalinams pasimatymai gali būti sutrumpinti arba visiškai nutraukti.

Giminėms kelionės, važiuojant į pasimatymus, sudaro sunkumų, ypač jei SPL toli, o kalinamasis yra daugiavaikės šeimos tėvas, palindas produktus su draugais. Siuntinių kiekis daugelyje SPL yra ribotas ir kai kur visai uždraustas. Visi siuntiniai bei teikiniai kaip taisyklė negali viršyti 5 kg. Kai kurie produktai (bus daugiau)

J. Valiūnas

PRISIMENANT SENUS LAIKUS

Jeigu XIX šimtmečio pabaigoje "Aušra" ir kiti Prūsijoje leidžiami laikraščiai pradėjo žadinti lietuvių, tai spaudos draudimą 1909 m. panaikinus, ta lietuvių jau spartesniais žingsniais pradėjo įsipilietinti Lietuvoje.

Ar mes galime priekaištauti mūsų sulenkėjusiai bajorijai, kuri, pakeisdama seną gamtos jėgų ir Perkūno garbinimo tikybą, perėjo sakykim, buvo priversti pereiti į krikščionybę. Su ta priverstina krikščionybė iš Lenkijos skverbėsi ir svetimos kalbos: pirmiausia lotynų-romėnų, nes apeigos buvo vykdomos taja kalba, ir taip pat lenkų kalba, nes lenkų dvasiškai skelbė lietuviams krikščionybę. Nuo lietuvių tautos krikšto praėjo keli šimtmečiai, kurių bėgyje lietuvių kalba beveik visai nepasireiškė viešumoje. Man pradėjus lankyti gimnaziją (1906 m.), lietuvių kalba ir jos spauda dar vos tik pradėjo atsigausti.

Miestai ir miesteliai anuomet buvo beveik perdėm sulenkėję. Net ir kaimai daug kur buvo prasiskverbę lenkų kalba. Ir ne vien tik "okolicose" vartojo tą kalbą, bet ir ištisos apylinkės (apie Vilnių, Kauną, Jonavą ir kt.) kalbėjo lenkiškai. Nuo seno vyravo įsitikinimas kad lenkų kalba yra garbin-gesnė ir gražesnė, nes juk ją vartojo visa anų laikų diduomenė - taigi ir klebonijos ir dvarai.

Mano tėvas (g. 1853 m.) turėjo brolį ir dėdę kunigus. Todėl suprantama, kad anais laikais jis nenorėjo vesti paprastos kaimietės. Jis vedė lietuviškos pavardės (Viksvaitė) mergaitę iš Papiļio valsčiaus, Biržų apskr., Vėliškėnų dvaro 200 ha. Mano motinos tėvas, tarnaudamas felčerių pas grafą Tiškevičių, pirko tą dvarą, ir, 1979. XI. 28,

žinoma, pasidarė "tikras" lenkas. Mano motina mus vaikus išmokė kalbėti lenkiškai ir taipogi poterių iš lenkiškų maldaknygių. Ne nuostabu, kai mane nuvežė 1906 m. į Palangos progimnaziją, tai pirmoje klasėje tikybą mokiausi lenkų kalboje. Kapelionu anuomet buvo kun. Jasienskis, bet neilgam. Jį pakeitė kun. Kožuškas, kuris, pamatęs, koks iš manęs "lenkas" ir lenkų kalbos "mokovas", liepė pereiti tikybės pamokose į lietuvių kalbą. Apygyvendintas pas Palangos Klovus, iš jų gaudavau pasiskaityti "Šaltinėlių", kuris buvo leidžiamas Seinuose. "Šaltinio" priedas vaikams.

Mano motinos brolis, mano dėdė, kun. Viksva, anuomet Pumpėnų (prie Panevėžio) klebonas vartojo klebonijoje lenkų klabą. Jo kaimėdoriai jau buvo auklėti seminarijoje Maironio ir kitų patriotų lietuvių, ir tie jauni kunigėliai būdavo apšaukiami senesnių klebonų "litvomanais". Tas žodis reiškė, kad jie buvo "apsikrėtę" vadinama lietuviybės manija. Vasaros atostogos praleidavau Pumpėnuose pas dėdę ir ten tie jauni kunigėliai padarė man tokią didelę įtaką, kad ir aš tapau, laikui bėgant, "litvomanu". Kai iš Palangos progimnazijos persikėliau į Kauno gimnazijos 5-ją klasę, ten jau buvo slaptos lietuvių lavinimosi kuopelės, globojamos kun. Dogelio ir taipgi įtakoję jau tuomet garsėjusio poeto Maironio.

Mano dėdė kun. Viksva man draudė susidėti su tais "litvomanais". Būdamas neat-sargus, 1913 m. pavasarį paaugliau atvirlaiškį jo kamedoriui kun. Kaščikiui, kad aš, nežiūrint draudimo, visvien dalyvauju lietuviškose kuopelėse. Tą atvirlaiškį atsi-

tiktinai perskaitęs mano dėdė, parašė man rusų kalba (reiškia oficialiai) trumpą laiškėlį: "Kadangi pas mane buto nėra, tai parašyk savo tėvui, kad tave parvežtų iš Panevėžio" (vasaros atostogoms). Iš Panevėžio į Pumpėnus buvo 24 km., o iš Pumpėnų pro Pasvalį į mano gimtąjį Godeišių kaimą vėl 28 km., tad viso 52 km. Seniau mane parveždavo iš Panevėžio į Pumpėnus dėdės samdiny. Tėvas, pamatęs darbus, turėjo tiek toli keliauti mane parsivežti vien dėl to, kad mano dėdė neken-tė lietuvių kalbos ir visus švintančios lietuviybės pasireiškimus pasmerkdavo, pavaidindamas juos "litvomanija".

Kai 1914 m. rudenį prasi-dėjo Pasaulinis Karas, Kauno gimnazija buvo uždaryta, nes Kaune buvo pirmos eilės tvirtovė ir nepertoli nuo Vokietijos. Teko persikelti į Vilnių ir baigti 1915 m. pavasarį gimnaziją. Vilniuje akivaizdžiai pamačiau, kokia fanatiška neapykanta lietuviams buvo iš lenkų ar sulenkėjusių pusės. Jie sakė - davo, geriau susidėsi su žydais ar čigonais, bet tik ne su tais lietuviais - "pagonimis". Ta lenkų neapykanta, dar labiau tvirtino mane lietuvių. Žinoma, dar Kauno laikais skaitydavau laikraštį "Viltis", kur vaizdžiai nupiešdavo lenkų daromas sukiaudas lietuviams ir lietuvių kalbai, ypač Vilniuje.

Karo metu teko studijuoti (nuo 1915 m.) agronomiją Maskvoje. 1916 m. atostogas praleidau netoli Polocko Rukšenių miestelyje, kur klebonavo kun. Jareckis. Ten buvo įsikūrę penki lietuvių kaimai, ir aš vieną kaimą aplankiau. Bet kun. Jareckis (kilęs iš Pumpėnų) buvo li-gonis (alkoholikas) ir nei lietuviškų pamaldų, nei juo la-

biau lietuviškų mokyklų ten neįkūrė. Aš irgi buvau anuomet, nors jau sąmoningas, bet neaktyvus lietuvis; nebent tik kad nuo 1916 m. pradėjau rašinėti į "Lietuvių Balsą", laikraštį Petrapilyje. Kitą vėl vasarą 1917 m. dirbau kaip žemės ūkio mašinų instruktorius Rezeknėje Latgalijoje. Ten klebonavo kun. Urbelis, doras, bet neaktyvus lietuvis. Jis man pasakojo, kad nepertoli nuo Rezeknės yra nuo senesnių laikų įsikūrę aštuoni lietuvių kaimai, ir anuomet, kai trys lietuvaitės ištekdėjo į gretimą latgalių kaimą, tai ir tame kaime atsirado daugiau lietuviškai kalbančių. Deja, aš neturėjau galimybės at-lankyti tų kaimų, neužrašiau nė jų pavadinimų. Nebuvau aktyvus. Pokariniais laikais dėl įvestų latviškų mokyklų jie tikriausia ištautėjo.

Tai tokie mano keli prisiminimų epizodai iš anų, senesnių, prieš ir per I Pas. Karą laikų.

Iš mano nupieštų keleto epizodų matosi, kaip nelengvai davėsi ugdoma lietuviybė ir kaip palengva vystėsi lietuviybė idėja anuomet net iš kaimo kilusių jaunuolių tarpe.

Palaiptu, kovodami su anų laikų nepalankia opinija jie vis tik, daugumoje, įsivindavo lietuviybės idėją. Ką norėti anais senovės XIV š. pabaigoje ar XV š. pradžios laikais, kuomet kas tik buvo susiję su sena mūsų lietuvių tikyba ir kalba buvo skelbiama esant pagoniška, taigi už įstatymo ribų. Galima tik įsivaizduoti, kiek tragiš- gedijų pergyveno mūsų anuometiniai kriviai, vaidilos ir kiti mūsų tikybės atstovai. Deja, istorija nepaliko apie tai jokių pėdsakų. Tikriausia jie visi buvo išžudyti, arba, geriausiu atveju, jų dalis išsislapstė anuomet didžiuliuose girių tankumynuose.

REMKIME GRAŽIAI ATLIKTĄ SKAUTŲ AKADEMIKŲ UŽDAVINĮ!

VIENA MEDALIO PUSĖ

VILNIAUS UNIVERSITETO SUKAKTUVINIS MEDALIS

Šis medalį išleido Akademiniis Skautų Sąjūdis, kad įamžintų mūsų tautai svarbią Vilniaus Universiteto 400 m. sukaktį. Medalio projektą, kaip jau minėjome, paruošė skulptorius Vytautas KAŠUBA. Vienoje pusėje yra Vilniaus Universiteto rūmų vaizdas, o antroji medalio pusė sukurta pagal Universiteto seną antspaudą. Medaliai nukalti Franklin Mint iš bronzos, sidabro ir, iš anksto užsakius iš aukso. Iš gauto pelno planuojama išleisti anglų kalba knygą apie Vilniaus Universitetą.

Skatiname užsisakyti medalius kuo anksčiau ir tuomet užtikrinti medalio įsigijimą. Medalis bus graži ir prasminga dovana Jūsų draugams, artimiesiems ir jaunimui - dovana, kuri primins mūsų tautos kilnią praeitį, šviesumą ir kultūringumą.

Užsakymus su pilnu užmokesčiu siųsti Vilniaus Universiteto Medalio Komitetui:

VU MEDALIS

c/o Mrs. A. Venckus, 603 14th Street, Santa Monica, California 90402, tel: (213) 393 - 2803, JAV.

MEDALIAI:

1. Bronzinis antikinio išbaigimo, 70 mm diametro, \$15.
2. Sterling sidabro, blizgančio išbaigimo, 44 mm d., \$35.
3. Paauskuotas (24 kt) sterling sidabro, blizgančio išbaigimo 44 mm diametro, \$40.
4. Aukso (14 kt), 44 mm diametro su juvelyrine dėžute. Medalis turės apie 0.8 troy uncijos gryno aukso ir kainuos apie 400 dol. Medalio galutinė kaina priklausys nuo aukso vertės medalį kalant. \$ 400

PRIEDAI:

1. Plastikinis stovas 44 mm ir 70 mm medaliams stačiai pastatyti. \$ 1.
2. Plastikiniai rėmeliai 44 mm medaliui stačiai pastatyti. \$ 4.
3. Plakatas, dailininko Vinco Luko projektas, pagrįstas medalio kūriniu, 10x28 colių dydžio, balto arba sidabrinio fono (pažymėti). \$ 2.
4. Čekius prašoma rašyti "Vilniaus Universiteto Medalis" 3 psl.

38 metmenys 1979

kūryba & analizė

ŠIMTAMETĖS ŽIEMOS UŽRAŠAI

Ritai - neišsiųsti laiškai

Dabar šimtmetis karas
atrodo tik viena,
piktų žaidimų para, -
dabar, po šimtmetės žiemos -
Prisimerkiam, -
ašaroja akys nuo žaluos .
įpratusios prie baltos spalvos -
ir skauda, gelia -

Šimtamečio karo kronikose
griaudė dundėjo, lijo,
žydėjo, troško sausra -
paskui vėl lietus ir derlius,
gruodas; sniegas, pūga -
Šimtamečio karo kronikose
ir mirtis ir gimdyvės
šalo. žaliavo, žydėjo, šalo
ir vėl žaliavo, žydėjo
ir dalinosi derliumi -

Dabar šimtmetis karas
atrodo tik viena,
be taisyklių, žaidimų para, -
dabar, po šimtmetinės žiemos -
kaip atsiplėšti nuo jos?
kaip pakrikštyti krūmus,
medžius, gėles,
kurių vardus užmiršai? -
kai ranka dar suledėjus,
lyg upelė, kai dar vakar
apvalėjo saujoje sniego gniūžtė,
kurią taikiau į savo Angelą Sargą -
Jis žaisti nebenorėjo
ir pasinėrė pusnyje.
nes negalėjo išskristi, -
senelės virtuvėje
kabėjo ant sienos jo sparnai: -
dulkėm nudulkinti.
trupiniam sušluoti,
kad palesinus paukščius -
dulkų nėra, trupinių nėra -
šerkšnas kambariuose.
pastyrė paukščiai palangėje -

Sninga ir pusto - kasam -
kasam - pusto ir sninga -
kasam ir kasam -
sniego kalnai praaugo namus -
žemė pasislėpė, -
dangus apleido mus, -
šimtmetės žiemos -
sniego debesimis -

Pusnyje palaidoti buvo tėvai,
giedant apie saulę žiežulą,
ir motinų veidai apleidė,
beraudant - neapleiskit mūsų -

Paseno vaikai, bestatydami sniego pilis,
kurių niekas nepuolė,
niekas gyventi juose nenorėjo
ir iškelti savo vėliavą -
paseno vaikai, belipdydami sniego senius.
kurie netirpo, -
stovėjo išsišiepę, kriošėjo -
o saulė ant šluotos parlėkdavo,
pro sniego debesis,
nesišypsodama -
saulė žiežulė -
Stikliniai vaisiai dubeniuose,
nelieski jų - suduš -
Gėlės iš paukščių plunksnų,
šilko, aksomo,
nelaistyki jų - nuvy -

Neskaityki knygų,
jų paslapiuose
užslėpti, sudžiuvę medžių lapai
bevantant subyrės, sutrupės -

Ir tada, kai vieną dieną
o gal ir naktį,
nesibaigiančioje pūgoje
pasimetę namai
išjudėjo ieškoti savo gatvių ir sodų,
sniegvyžėm išbrido žvalgai
atsekti pavasario burtaženklį -
Užvakar radome juos,
suledėjusios akys
pilnos žaluos -
ir tik vieno spindulio,
saulė žiežulė,
ir prasikals žolė - -
Žolė, šimtmetį nežaliavus,
šimtmetį nematyta - Žolė.

Ir tada, pagaliau,
slidėmis pasileido,

išlėkė, sukūriais sukdami,
apsvaigę šaukliai: -
Žole, žolele,
grįžki į žemę -
leiski ją nors pėda,
nors delnu paliesti -
mes pragysime,
išsakysime -
ir pasenę vaikai
augti pradės - -

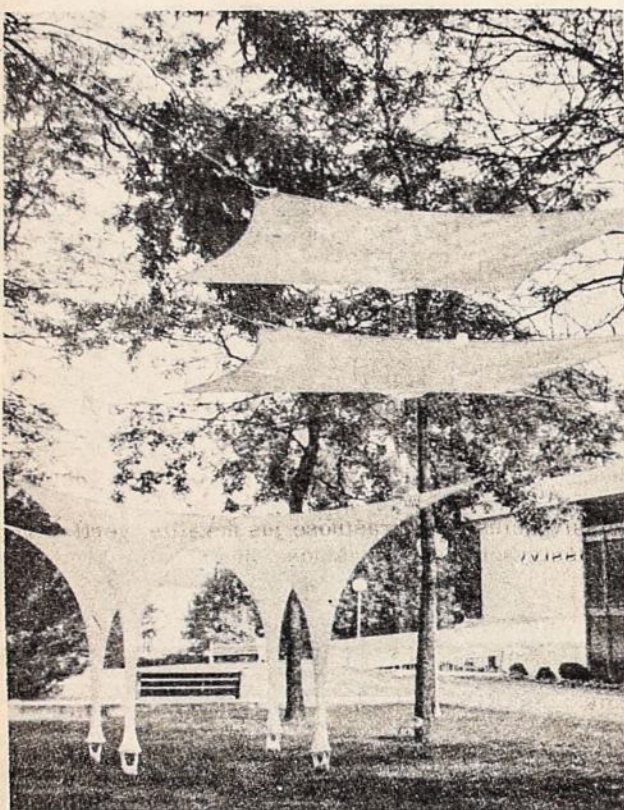
Vakar išgirdome juos,
šauklus, ir pavasario burtaženklus -
ant pravių, pripustytų burnų
paukščiai, dar nekrikštyti,
suko lizdus iš jų plaukų
ir ulbėjo, ulbėjo -

Dabar šimtmetis karas
atrodo tik viena,
piktų, be taisyklių, žaidimų para,
pakrikštyta, užmiršta, -
dabar, po šimtmetės žiemos,
paženklintos
akių žole ir nekrikštu paukščiu - -

Dabar, kai svaigsta galva
nuo žaluos
ir skauda akys nuo spalvų,
gailiuosi, kad nebuvau tarp žvalgų,
gailiuosi, kad nebuvau tarp šauklių -
gailiuosi, kad antrą šimtmetį gyvenu - -

O kaip? Kaip, jeigu jis bus
šimtmetė sausra,
šimtmetė kaitra
ir sudegins mus? - -

Liūnė Suteima

Jurgis Janavičius
FRAGMENTAI IŠ "DIENOS NEW YORKE. 1978"

I gegužės pabaigą Central parko klevai apsikaisė tirštais lapais. Pažemės vaizdai užsidengė žalumui ir horizontai staiga pakilo iki klevų viršūnių ir aukščiau - iki pačių aukščiausių karnyžių, parapetų, bokštų ir vijokliais apaugusių penthouse'ų - tų didžiulių apartamentų ir butų blokų į rytus Penktojo Avenue ir į vakarus Central Park West. Virš dantytos šio pakilusio horizonto linijos aštuonias kontūrais tuomet išryškėjo tamsūs vandens bakai. Jie stovėjo ten aukštai New Yorko danguje, dengti smailiais, taškan subėgančiais stogeliais ir, savo forma ir proporcijom, nieku nesiskyrė nuo Irgenties klėčių šiaurės Ugandoje. Man jie atrodė kaip tamsios, miestų ir jo judėjimą be perstojo stebėtos akys. "Jeigu taip yra" - pagalvojau pats sau. "tai reikia ir padaryti taip, kad jie turėtų akis". Bet kaip? Nudažyti su dažais? Užklijuoti popierines? Ar aptempti žemyn žiūrinčios akies vėliavom?"

Isikandę tarp dantų švilpukus dviratininkai skrieja Central parko takais kaip paukščiai - raudonplaukiai baltais kūnais, lyg, rodos, apsvynioję marškom, vario spalvos vyrukai su blauzdom kaip kietom bombikėm ir žvilgančiais, liauni, juodi. Isibėgėjimui jiems vietos netrūksta: keturi kilometrai išilgai ir beveik kilometras skersai. Apšviesti žaluos parke tyvuliuoja keturi ežerai ir trys prūdai. Yra ir upelis. Vietomis uolynų keteros išsikiša iš po žemės, o medžių ir krūmų žaliuoja ištisi miškai. Nors, atrodo, lyg jo gamta buvo išplanuota architektų. Žmoniu jame daug: vienių, pėsčiųjų su šunimis, raitų, važiuotų. Sporto aikštėse daug akcijų. Prie didžiausio ežero už Metropolitan Museum of Art stovi policijos nuovada. Dienos metu pietinėje parko dalyje vaikščioti yra saugu.

Iš Flushingo persikėlė į muzikos, meno ir teatro žmonių apgyventą "Bretton Hall" viešbutį Manhattane.

Kai tą patį vakarą išėjom į Brodvėjų, buvo tvanku. Dangų virš miesto matėsi lyg ir tamsesnio pilkumo raukšlė. Netrukus lijo lietus, trankėsi perkūnija. Gatvė apsi - 4 psl.

Tuštuma; džiovintu mėšlu išdegtas vietinis molis; 32cm. Tuo
muziejaus nuosavybė; 1979. Viktoras Verbalaitis

traukė blizgėjimo odele ir, prieš užsidedant vakaro žiburiams; viskas joje atsijaunino. Dešinėje priešais mus Ansonia viešbučio apvalainus balkonai ir kampinių bokštų fantasmagoriškos kreneliacijos žibėjo vakaro šviesoje lyg ką tik meistrų nulietos. Daug metų staigiai nuriedėjo atgal ir mums, rodos, atsivėrė stebuklinga galimybė išvysti gatvės išeinantį skrybėlėtą Enrico Caruso (kadaise jis gyveno Ansonijoje) ir išgirsti spontanišką ariją.

Ant dviračio aplink Manhattaną. Skersai Central parką žemyn East Side palei jau kiek senstelėjusį Jungtinių Tautų bloką, kur stovėjo eilė ilgų automobilių, "estate wa-

gons", nudažytų taip, kad jų šonai atrodė lyg apkalti laukuotom lentelėm. Automobiliai buvo pilni stambaus su dėjimo saugumo agentų, su pistoletais, parištais po pažastim ant odinių diržų. Prezidentas Giscard d'Estaing tumet kaip tik viešėjo New Yorke. Buvo ten ir raitas policininkas su baltu plastikiniu šalmu ant galvos.

Toliau pro Suyvesant Town -raudonų plytų kompleksuose gyvena net devyni tūkstančiai šeimų - ir išilgai East River parko, po trim tiltais iki Wall Street finansų ir biznio centro.

Prie Old Gouverneur ligoninės mus užkalbino senas pensininkas:

-Iš kur būsite, vyrai?

-Iš Sydney, o mano gidas vietinis iš Upper West Side.

-Iš Sydney... neišgirdęs atsakymo dalies, jis tuoj ėmė greitai kalbėti:

-Na matai. Aš tik su svetimais susikalbu. Su vadinamaisiais savais nebegaliu, nes aš tik angliškai moku, - pirštų galais jis lengvai tvinkelėjo link praeinančių puertorikiečių grupės. - "Žiūrėk gatvę kokia: nothing but trash and dog shit". O dar ne taip senai viskas čia aplinkui buvo švaru, žmonės suprato vienas kitą ir gyventi buvo malonu.

-Kaip seniai?

-Until the war. my friend, until the war.

Battery parke, netoli grėsmingo akmeninio aro, granito lentose, tarp šimtų kitų, yra iškaltos šios pavardės: Shimkonis John, Sideris George, Sirmonis Robert, Sasauskas Frank. Buksa Daniel - tai JAV laivyno jūrininkai, žuvę tam pačiam kare, kuris senam pensininkui tapo tokia griežta riba tarp priimtinių ir nepriimtinių laikų.

Modernaus meno muziejų atidžiai apžiūrėjau Rene Magritte paveikslą "Apgaulingas veidrodinis". Vaizduojama akis, kurios mėtis aplink juodą vyzdžio tašką yra pavirtęs dangaus plotu - jame plaukia balti debesys. Mėlynumas nevienodo intensyvumo. Isidėmėjau akies proporcijas ir tą įdubimą viduriniame kampe, lyg mažytį uostą.

Grįžęs į viešbutį padariau keletą AKIES vėliavos škiečių. Dirbau šsidėstęs popierio lapus ant grindų. Pazieniais, man bedirbant, bėgino išblukę, beveik balti, bet minkūs "Bretton Hall" tarakonai.

NEPRIKLAIMOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir Ištviljoje/ Parinko J. P-lis

VILNIAUS UNIVERSITETO STUDENTŲ ORGANIZACIJOS

"Kultūros Barai" (Nr. 4) išspausdino Felikso Sliesorino straipsnį apie Vilniaus Universiteto studentų organizacijas XIX amžiaus pradžioje. Pasirėmęs archyvine medžiaga, autorius rašo, kad pirmoji organizacija iškūrė 1804 metais. Ji būrėsi apie Vilniaus savaitraštį. Nuo 1805 metų pradėjo kurtis dalykiniai studentų būreliai, turėję švietimosi tikslą. Daugiausia studentų draugijų veikė tarp 1817 ir 1823 metų. Svarbiausia buvo Filomatų draugija, kontroliavusi ir įtaigojusi daugelį mažesnių draugijų ir būrelių. Greta švietimosi ir dorinimosi Filomatų draugija turėjo ir politinį tikslą - atkurti laisvą Lietuvos-Lenkijos valstybę. Tos draugijos slapta veikimas 1823 m. pabaigoje valdžios buvo sušalęs ir likviduotas. Apkaltinti net 108 asmenys. Nukentėjo vadinami - A. Mickevičius, T. Zanas, J. Čechot, Autorius mini ir lietuvių studentų būrelį su S. Stankevičiumi ir S. Daukantu priešakyje. Straipsnis parašytas objektyviai.

MELUOJA PER AKIS

Lietuvos žurnalistų sąjungos pirmininkas ir vyriausias "Tiesos" redaktorius Albertas Laurinčiukas (g. 1928), kurį laiką gyvenęs JAV kaip JT sovietinis žurnalistas, savo knygoje ir apybraižose mėgsta niekinti Ameriką. Savo naujausioje dramoje "Paskutinis prašymas" jis vaizduoja karą įvykių perskirtą lietuvių šeimą. Medicinos daktaras Stiklius po didelių pastangų gerai iškuria New Yorke, suamerikonina pavardę ir virsta Džordžu Stikeriu. Glemžia dolerius bet vis dėlto išsikviečia Lietuvoje pasilikusią žmoną. Ši tuoju nusivilia Amerikos gyvenimo tikrove. Ją įskaidina vyro pramanytas reikavimas niekinti ir šmeižti sovietinę tikrovę. Taigi A. Laurinčiukas rašo pagal partijos liniją. Meluoja per akis.

TAIKLUS LIETUVIS

Aukso medalį laimėjo vilnietis Vladas Turla Tbilisi mieste Sov. Sąjungos ginkluotųjų pajėgų šaudymo varžybose. Šaudydamas mažo kalibro pistoletu greitošauda į siluetus, jis surinko 598 taškus iš 600 galimų, pakartodamas Lietuvos rekordą. Po šio laimėjimo V. Turla kandidatoja į olimpinę Sovietų Sąjungos rinktinę. Jis ankščiau įvykusiose komunistinių šalių kariuomenės šaudymo varžybose Sofijoje yra laimėjęs net penkis aukso medalius.

VLADAS ČESIŪNAS LIETUVOS SPAUDOJE

Pavergtos Lietuvos dienraštis "Tiesa" spalio 26 d. laidoje paskelbė V. ČESIŪNO, prieš kėk laiko atbėgusio į Vokietiją ir neaiškiomis aplinkybėmis vėl iš jos pasitraukusio, straipsnį, pavadinimą "Buvau prie bedugnės krašto". Jame jis aiškinasi, kad jis buvo suviliotas Vokietijoje esančių buržuazinių nacionalistų, kad jam buvo pasiūlyta dirbti "Laisvės radijui ir rašyti knygą apie Sov. Rusijos olimpinę komandą. Jis dabar sakosi, kad grįžęs savo noru, bet kodėl buvo sumuštas ir patalpintas į ligoninę, nepaiškina. Tikroji tiesa gal pasieks Vakarus tik vėliau.

NAUJA SERBENTŲ VEISLĖ "SVYRIAI"

Už naują juodųjų serbentų veislę "Svyriai" Vilniaus universiteto moksliniam bendradarbiui Antanui Ryliškui okupuotos Lietuvos žemės ūkio kultūrų veislių tyrimo komisija pripažino autorines teises. "Svyrius" A. Ryliškis išvedė dirbdamas buvusios Vytėnų bandymų stoties atramos punkte Rojuje.

Ši veislė sėkmingai išlaikė konkursinius bandymus Lietuvoje. Ją augina ir daugina kai kurie sodininkystės ir eksperimentiniai ūkiai, taip pat sodininkai mėgėjai. Veislė tiriama Estijos, Latvijos ir Rusijos veislių tyrimo punktuose.

LIETUVIAI PLOJO AMERIKIEČIAMS

Chicagos Sun Times korespondentas pasikalbėjęs su amerikiečių treneriu, dalyvavusiu spartakiadoje Vilniuje, rašo, kad lietuviai labai palaikę amerikiečių komandą kovoje prieš sovietų respublikas, išskyrus tą atvejį, kai jie žaidė prieš lietuvių komandą. Amerikiečių krepšinio komanda pateko į šeštą vietą.

GRĖSIA PAVOJUS

Naujausiomis gautomis žiniomis iš Lietuvos, tam tikriems katalikų kunigams grėsia areštas už jų aktyvų pasireiškimą prieš religinį persekiojimą okupuotoje Lietuvoje. Šioje grupėje penki kunigai priklauso Tikėnųjų teisėms ginti katalikų komitetui, būtent kun. Alfonsas SVARINSKAS, kun. Jonas KAUNECKAS, kun. Sigitas TAMKEVIČIUS, kun. Vincas VELAVIČIUS, kun. Juozas ZDEBSKIS ir kun. Bronius LAURINAVIČIUS, kuris yra Lietuvos komiteto sekto Helsinkio susitarimų vykdymą narys.

REIKIA GLOBOS

Yra žinoma, kad žmogaus sveikata priklauso nuo įvairių išorinių sąlygų. Tarp jų bene svarbiausią vietą užima sąlytis su gamta.

Gyvenantieji Karoliniškių mikrorajone tikrai gali džiaugtis, turėdami nuostabių gamtos kampelių - miško parką. Tai pušynais apaugusios kalvos, pro jas vingiuojantis upelis, daugybė slėnių ir gausybė įvairių paukščių. Beliktų gėrėtis ir saugoti šią gamtos dovaną - sveikatos šaltinį, iš kurio kasdieną papildome savo jėgas. Jo negalima net lyginti su vienkartiniais kurortų, profilaktorių ar poilsio namų lankymais.

Tačiau kai kas kažkodėl to nesupranta arba nenori suprasti. Vienas iš gražiausių Vilniuje miško parkų yra liūdnoje būklėje. Kitokio žodžio tam nusakyti nerasi.

Miško parke daug kur priversta statybos atliekų, važinėjama įvairiomis transporto priemonėmis (traktoriais, sunkvežimiais, lengvosiomis mašinomis, motociklais, dviračiais, mopais). Parke nėra nei vieno ženklo, draudžiančio ar nukreipiančio judėjimą. Prie upelio įsikūrę neoficiali mašinų plovimo aikštelė. Dažną vakarą parke liepsnoja laužai. Jame laksto paaugliai su didžiuliais šunimis, todėl kai kurie suaugę žmonės pasivaikščioti į parką eina su lazdomis, kad galėtų apsiginti patys ir apginti mažus vaikus nuo šunų, kurie gali panorėti palaižyti vaiko veidą.

Neseniai "Švyturio" žurnale buvo aprašytas atsitikimas, kai milicininkas panaudojo ginklą vienintelį kartą, kada jį paaugliai užpuolė vilkinių šunimi. Tiesa, tas įvykis buvo ne Karoliniškių miško parke. Tačiau ne tai svarbu. Idomu, ką partijų panaudoti mūsų vidaus tarnybos darbuotojai eiliniams piliečiams, kurių čia paaugliai gąsdina vilkšuniu?

Karoliniškių mikrorajone gyvenu jau šešerius metus, kasdien vaikštau į parką, tačiau nei viešosios tvarkos saugotojų, nei draugininkų neteko regėti. Nejaugis tikrai esame bejęgiai prieš netvarką. Nejaugis negalime sudrausminti statybininkų, gabenančių į miško parką atliekas?

Manau, pats laikas visiems Karoliniškių gyventojams, taip pat ir Vilniaus miesto šeimininkams susiimti, kad miško parkas teiktų džiaugsmą, sveikatą ir išliktų naujosios kartoms vi sada žaliuojantis.

ZUKIAI...STATYBOJE

Pilkieji zuikiai paprastai mėgsta gyventi ten, kur niekas netrikdo jų ramybės, o kdlus pavojui, galima duoti valią ilgosioms kojomis. Tad pamiškė ir platus laikas - tikrieji kiškių namai. Zuikiakrūmiai, daržai ir sodai papildo ilgausią racioną.

Kaip pamiškė, pastaruoju metu zuikių giminė plinta vis toliau ir toliau nuo savo nuolatinių bazių - miško. Vilkaviškio rajone jie pamėgo... statybas. Žinoma, ne bet kurias, o Kybartuose statomą profesinę technikos mokyklą. Ir neatsitiktinai: medžiotojams ir į galvą neateina užsukti į statybos vietą, o patys statybininkai taip pat nedrumsčia žvėrelių ramybės...

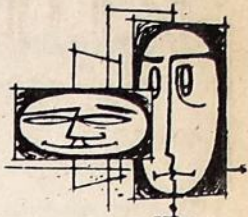
Prieš penkiolika metų pradėta statyti Kybartuose šį objektą, kuriame reikėjo atlikti statybos ir montavimo darbų beveik už du milijonus rublių. Pavesta buvo ši statyba Vilkaviškio statybos valdybai, anksčiau priklausiusiai pirmajam Kauno statybos trestui, o dabar - Alytaus statybos trestui. 1974 metams statybos-montavimo darbų užduotis buvo 180 tūkst. rublių, o įsavinta... nulis. 1975 metais (kol kas vieninteliais) užduotis buvo įvykdyta, 1976 metais atlikta tik 59 proc. visų numatytų darbų. 1977 - dar mažiau, vos 54.2 proc. Na, o pernai užduoties įvykdymas sumenkėjo iki 15 proc. Šiame kol kas tokia padėtis kaip ir statybos pradžioje - nulis.

Pagal normatyvinę trukmę statyba turėjo būti užbaigta 1977 metais. Kiek reikės pagal esamus tempus? Dar 10-12 metų?

Statyba faktiškai užmesta nuo praėjusių metų gegužės mėnesio. Statybos vieta apaugo žole ir krūmais, tad ir pamilo šią vietą zuikiai, įsitaisę ten guolius. Jie įsitikino, kad čia mažiau pavojinga negu miške, kur lapė ir medžiotojas neduoda ramybės. Na, o statybininkų kiškiai seniai nematė akyse ir tikisi ne taip greitai susitikti su jais.

Negalime tvirtinti, ar Alytaus statybos tresto valdytojas K. Šimčikas ir vyriausias inžinierius A. Minkevičius yra prisiekę medžiotojai, kurie ir naktį sapnuoja pilkąjį, bet, matyt, sudrumsti kiškių ramybę jiems vistiek reiktų. Ir gal ne šūviais pamiškėje, o mechanizmų gausumu statybos vietovėje. Nieko, zuikiai jiems dovanos ir supras, kad be statybos vietovės yra dar daug puikių vietų, kuriose galima šauniai gyventi.

KREVI VEIDRODŽIAI

"Kai pati save išgirdo pasakojant apie dingusįjį - nutarė, kad nebenori jo susirasti"

Š M A I K Š T U M Y N A I

"Laimingas yra vyras, kuris gali uždirbti daugiau, negu jo žmona gali išleisti, bet dar laimingesnė yra moteris, kuri gali susirasti tokį vyrą"

"Siūlomos įvairiausios dietos. Sekant šią "Išgeriančiojo vyro dietą" - gali valgyti viską, ką tik nori, bet taip pat reikia išgerti kelis stiklus škotiškosios kasdien. Svorio nepametai - bet užmiršti, kad esi nutukęs"

"Kokie vyrai man patinka? Aš mėgstu visus. Ir tai yra mano didžiausia problema."

"Turto beprasmiškumas yra labai aiškiai nusakomas dvejoje vietose: Biblijoje ir - pajamų mokesčių anketoje"

"Neišsivysčiusiuose kraštuose jūs negalite gerti vandens. Išsivysčiusiuose kraštuose - jūs negalite kvėpuoti."

Malonus Lai kraščio Skaitytojų, neužmiršk savo testamente KANADOS LIETUVIŲ FONDO!

Siuntiniai į Lietuvą - 1979

Potariame siųsti tik tai, kas paskutiniu laiku Lietuvoje pageidaujama ir naudinga.

Siuntinys nr. 2, 1979

Labai gera vyriškai cilutei vilnonė angliška medžiaga - 3 m.; vilnonė angliška moteriškai cilutei medžiaga - 3 m.; vilnonė medžiaga suknelei arba vakarinei suknelei medžiaga (visos šios medžiagos gali būti įvairių spalvų); vyriški išėginiai marškiniai; vyriškos arba moteriškos firmos "Levi" arba "Wrangler" džinsai (tik tokių Lietuvoje pageidaujama) ir trumpas sudedamas lietsargis vyriškas arba moteriškas.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimo išlaidomis - \$312

I šį siuntinį dar galima įdėti 8 svarus įvairių prekių. Medžiagos dar galima pridėti 4 m., 3 m. dirbtinio minko kailio arba ką nors iš žemiau išvardintų naudingų dalykų:

Avikailiai, ilgi, vyriški arba moteriški, tikro kailio apikaklės,	
tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas	\$275.00
Dirbtinio minko kailis moteriškam apsiaustui	107.00
Jeans, Wrangler arba Levi Strauss	50.00
Vyriškas arba moteriškas megztinis	42.00
Vyriškos arba moteriškos nailoninės kojines	4.00
Tights (kojinės-kelnaitės)	5.00
Vilnonė gėlėta skarelė arba didelė nailoninė skarelė	15.00
Geresni marškiniai	18.00
Vyriški arba moteriški bateliai	45.00
Puiki suknelei medžiaga	35.00
"Crimplene" medžiaga suknelei	25.00
Vilnonė cilutei medžiaga, vyrams arba moterims	70.00
Geresnė vilnonė medžiaga cilutei	100.00

Kartu su drabužiais galima siųsti šie maisto gaminiai: 1/2 sv. arbatos - \$5.00; 1/2 sv. kavos (nescafe) - \$7.50; 1 sv. pupelių kavos - \$8.50; 1 sv. šokoladinių saldinių - \$8.50; 1 1/2 sv. razinų - \$2.50; cigarečių 40 - \$5.60.

Įvairūs kalkuliatoriai, stetoskopai ir kraujo spaudimui matuoti instrumentai siunčiami pagal susitarimą.

Sudarant savo nuožiuosį siuntinį, reikia pridėti \$38.50 persiuntimui.

Norime atkreipti klientų dėmesį, kad mes siuntinius tuojau išsiunčiame vos gavę užsakymą. Skaitytas prisunčiame tik pasiuntę siuntinius. Jis galima apmokėti paprastu čekiu.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus į Lietuvą naudingiausiu paveldėtojų būdu.

BALTIC STORES LTD.
(Z. & V. Juras)

11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England
Telefonas 01-460-2592

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA, GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS
SAVININKAS: John OSKOWICZ
8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5
Tel: 321-1975

Tony's Photo Studio
2680 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS
TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

CFMB LIETUVIŠKA RADJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11,30 iki 12 val. nakties.
PROGRAMOS VEDĖJAS
L. Stankevičius, 1053 Altona Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 649-8834

JEIGU GERI IR GALI GERI - ** JAVO REIKALAS **

JEIGU NORI NUSTOTI - ** MŪSŲ **

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLICS ANONYMOUS) GRUPĖS

SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ,

7722 GEORGE ST., LASALLE, QUE., VAL.VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G. 366-2548 (namų), 489-5391 (darbu);

Juozui S. 631-6834; Henriui N. 277-7868;

Dainiui L. 768-9606; Donaldui D. 661-1733

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

"TALKA"

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

Nuo lapkr. 1/79, MOKAME UŽ:
Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.
Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Kapitalas — virš \$14,000,000.

depozitus (P.C.A.) 6%
sutaupus 11%
term. depozitus 1 m. 12%
term. depozitus 3 m. 11 1/2%
pensijų fondas 10%
IMAME UŽ:
asmenines paskolas 14%
nekiln. turto pask. 13 1/2%

VILNIAUS UNIVERSITETO SUKAKTIES MINĖJIMAS

Specialiai sudarytas Komitetas suruošė š.m. lapkričio 11 d. Vilniaus U-to 400 m. įkūrimo sukakties minėjimą Toronto Universitete.

Minėjimą pradėjo dr. J. Sungaila ir patiekė dienvartę. Programos pranešė ja buvo V. Petkevičiūtė.

Invokaciją skaitė kun. dr. P. Gaida. Apie Vilniaus U-to gyvavimą (maždaug nuo 1810-1832 m. iki uždarymo) skaitė kun. prof. St. Yla, tema "Tautybių sankirtis Vilniaus Universitete."

Prelegentas išryškino šio laikotarpio lenkų pastangas Universitetą ir lietuvių su lenkinti, o caro - surusinti.

Kadangi visuose laikraščiuose apie tai buvo rašyta (ir NL), todėl čia nėra reikalo paskaitos turinį aprašyti. Paminėsiu, kad buvo parbrėžta, kad kunigaikštis Chartorickis, caro draugas, lenkomanas labai daug lietuvių reikaluose, kaip ir rektorius J. Sniadeckis ir kiti lenkai profesoriai. Iš prof. kun. St. Ylos paskaitos vėl išryškėjo, kad lenkų vykupams ir kitiems dvasininkams ar profesoriams rūpėjo daugiausia lenkiškumo platinimas, negu krikščionybė-katalikybė tarp lietuvių.

Anglų kalba minėjimas pradėtas Kanados Himnu. Ižanginį žodį tarė A. Juzonkis - KLB Toronto A-kės pirmininkas.

Prof. R. Vaštokas skaitė paskaitą anglų kalba "University of Vilnius in perspective", trumpai, kondensuotai. Kadangi buvo svečių svetimtaučių, tai anglų kalba paskaita buvo reikalinga, svarbiausia, ir neilga.

Po ilgų ir trumpų paskaitų sekė sveikinimai (angliškai). Žodžiu sveikino Toronto U-to prezidento vardu estų tautybės profesorius. York U-to vardu - prof. MacDonald Raštu sveikino Ontario Min. P-kas W. Davis.

Sveikino ir latvių, estų, uk-

rainiečių, gudų ir kt. atstovai.

Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas perskaitė angliškai sveikinimą ir padėką minėjimo ruošėjams, svečiams.

Meninėje minėjimo dalyje buvo piano rečitalis, kurį atliko pianistas iš Clevelando Uto Vytautas Smetona (pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos prezidento A. Smetonos vaikas, sūnus Birutės Nasvytės ir a. a. Juliaus Smetonų).

Koncerto programoje buvo išpildyti L. von Beethoven'o, S. Barber'o, M. K. Čiurlionio, F. Chopin'o kūriniai. Jaunas pianistas Vytautas Smetona (g. 1955 m.) yra didelių gabumų muzikas, gilių muzikinių intucijų ir geros technikos. Publika žavėjosi, plojo, kvietė pakartoti, ką ir padarė.

Bendrai, Vilniaus U-to sukakties minėjimas praėjo gerai, tinkamoje vietoje. Publikos buvo daug - apie 500, tad nebuvo gėda. Nemažai, palyginant, matėsi jaunesniosios kartos. Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Vienas dalykas, tačiau, neigiamas - tai programos ištęsimas - virš 4 valandų. Tai daugumai nepatiko, ypač nekantriam jaunimui ir vyresniems, kurie pradėjo snaušti...

Daugelis manęs prašė, kad viešai per laikraščius iškelčiau šį reikalą - kad trumpiau (neilgiau 1 1/2 - 2 val.) būtų pravesti minėjimai mai, koncertai, jeigu norima sulaukti daug svečių. Mišrios programos minėjimui - koncertui užtektų 5-6 dainų, o ne 10-15, kalbos - paskaitos užtektų 30 min. ar panašiai. Sveikinimai - išvardinti kas, ir gal tik įdomesnes ar svarbesnes ištraukas paskaityti. Visi visuomenininkai turėtų reformuoti šią prasmę (trumpinti parengimų laiką). Tai galima įvykdyti, tik reikia bendro sutarimo.

J. Vaidlonis

Veiklos Komiteto duoti viešą pranešimą "Vliko veikla ir dabartinė politinė akcija". tą patį sekmadienį, 3 v. p. p.

Šiame pranešime dalyvavo apie 400 lietuvių. VLIKo p-kas po pranešimo buvo pagerbtas visų dalyvių atsisojimu ir gausiu plojimu. Reikia tikėtis, kad toks entuziastingas priėmimas prelegentą paskatins dar daugiau dirbti Lietuvos laisvimo kovoje. Dalyvis

NEPRALAIŠK PROGOS Vilniaus U-to 400 m. su-

popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

TIK PRABĖGOMIS

Atsitiko taip kaip ir buvo tikėtasi. Metų sezonams pasikeitęs. veik iš karto ir vėlai pagyvėjo, atsigavo ir pajudėjo jau ilgą laiką, galima sakyti, metų eile nusi-stovėjęs, savo kelią susiradęs šios lietuviškos kolonijos judrus veikimas. Visa tai, tarytum kokiame veidrodyje, atsispindi ir matosi čia išeinančiuose lietuviškuose savaitraščiuose bei kituose leidiniuose, kurių puslapiai išvien tik mirga įvairiaisiais veiklos pranešimais, skelbimais, žinutėmis bei kitokia įvairia, čia gyvuojančias organizacijas liečiančia medžiaga.

Pasirodo, kad šioje kolonijoje gyvenantys ir jau, galima sakyti, įsitvirtinę mūsų tautiečiai, o ypač kas metai gyvai besireiškiantys sambūriai, nerodo nė menkiausio pavargimo ženklo. Aiškiai pastebima, kad ir tolesnei savo veiklai užsimojama vis su ta pačia jaunatviška energija ir veržlumu.

Stebint vis išibėgėjančią ir šio sezono gana šakotą ir plačiai apimančią veiklą, galima tik pasigėrėti. Vėl keletas puikių, gražių kultūringai pasisekusių renginių jau įsirikiavo praeitin. Šalia to, būta jau ir visa eilė gana darbingų, tvarkingai pravestų ne tik paskirų organizacijų, bet ir platesnei šios kolonijos lietuviškai bendruomenei skirtų susirinkimų, posėdžių bei patarimų.

Juose svarstyta, diskutuota nueitasis kelias, pasitaikiusios klaidos, mestas žvilgsnis ateitin. laikantis nustatyto užsibrėžtojo tikslo.

Panašiai kaip ir praeityje, daug gražių, sveikų, įdomių sumanymų čia ir vėlė gimsta, mezgasi, ryškėja, ruošiami išeiti dienos švieson. Ne taip dar senai pro čia prakeliavo, su savais tautiečiais bendraminčiais susipažino, pavergtos tėvynės vargais ir rūpesčiais pasidalino iškilię mūsų laikų tremtiniai - pilgrimai ir laisvės šaukčiai, prof. ŠTROMAS, poetas T. VENCLOVA, S. KUDIRKA, dabartinis VLIKo pirmininkas dr. K. BOBELIS.

Visi jie pilni energijos, ryžto, sveikų sumanymų bei planų. Savo apsilankymu jie dar daugiau prisidėjo prie čia besirutuliojančių mūsų tėvynę liečiančių reikalų.

Visiems yra malonu girdėti, kad stambesnės ir stipriau ekonominiai besilaikančios lietuviškos institucijos, kaip savi kredito kooperatyvai, Kanados Lie-

tuvių Fondas, Toronto LN ir šio sezono lietuviškai veiklai iš savo atsargos kapitalų skiria netgi didesnes sumas negu bet kada anksčiau. Tai lyg ir garantija - visiems ūpo ir vilčių teikiantys nuosprendžiai, dar daugiau visus išjudinantys...

Šalia pramoginių lygiagrečiai eina ir kultūriniai renginiai. Daugelį ką ir vėlėl nustebino paskutiniuoju laiku pasirodžiusios antrosios skulptoriaus J. DAGIO knygos "DAGYS klajoja ir galvoja" pristatymas. Pilnutėlė Karalienės Mortos salė klausėsi ir žavėjosi šio brandaus menininko veržlumu.

Savo meną torontiečiams parodė iš Europos atvykęs dailininkas GAILIUS, iš JAV dail. DARGIS, B. KIDOLINĖ, Ina NENORTIENĖ.

Toronto skautai - es labai įdomiai paminėjo visus buvusius nepriklausomos Lietuvos prezidentus. Įdomus buvo ir lietuvių Seselių Prisikėlimo parapijoje rengtas metinis koncertas, kurio programą atliko viešnia iš Chicagos, operos solistė Dana STANKAITYTĖ.

Pagaliau svarbus mūsų garsiojo Vilniaus Universiteto 400 metų sukakties paminėjimas su akademine dalimi. Minėjimas įvyko Toronto universiteto Convocation salėje.

Visiškai jaučia pat yra ir Žiemos sutikimo vakaras, kurį rengia LN vyrai. Jis bus gruodžio 1 d. Programoje pasirodys Hamiltono mergaičių choras "Aidas", kurio vadovas yra muz. J. GOVEDAS. Tą patį vakarą įvyks ir Toronto lietuvių Jaunimo pobūvis - šokiai apatinėse salėse.

Gruodžio 9 d., sekmadienį, L. Namuose, bus paminėta plačiai nuskambėjusi Vaiko Diena, kurios metu programą atliks Hamiltono dramos sambūris "Aukuras" su specialiu veikalu jaunimui "Gailė ir Žirgonė". Tą patį vakarą bus ir "Tėviškės Žiburių" trisdešimtmečio sukakties paminėjimas Anapilio salėje su koncertine dalimi ir vakariene...

Berods, jau buvo spaudoje užsiminta ir apie puikiai pasisekusius parengimus - "Havajų" vakarą, Toronto lietuvių šeštadieninės Maironio mokyklos pobūvį ir "Nepriklausomai Lietuvai" paremti spaudos balių.

Visą tai buvo tik ką dabar arba ir šiuo metu vyksta, tačiau ryt-poryt ir vėlė kita diena, kita kalba, kiti darbai ir reikalai.

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

LIETUVIŲ NAMAI

Balio Maskeliūno

INSURANCE AGENCY LTD.

Įvairių Bendrovių atstovybė,
Visų rūšių Drauda,
24 metų patirtis,
Telefonai: Bus. 251-4864 - 251-4025 - 251-4824,
2405 Lake Shore Blvd. West,
Suite 403,
Toronto, Ontario
MSV 1C6.

APDRAUDA

* Namų - Gyvybės
* Automobilių
* Komerciniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West, Toronto, Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

1551 Bloor Street W. Visais keliomis reikalais
TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti
M6P 1A5 tel. 533-3531

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ontario Telefonas 535-1258
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

bus atidaryta kasdien nuo 10 iki 6 val. In-
lapkričio 12 d. raštinės dar- formacijų reikalais kreip-
bo valandomis. tis į LN vedėją asmeniškai
• Svetainei LOKYS reika- arba telefonu 532-3311.

AR KALBI LIETUVIŠKAI? BESKAITYDAMAS LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ PRATURTINSI SAVO KALBOS ŽODYNĄ, SUŽINOSI. KAS DAROSI MŪSU KOLONIJOSE ĮVAIRIOSE SRITYSE. NESIJAUSI NEREIKALINGAS, NES NELEISI PRAŽŪTI MŪSŲ SENAI, GRAŽIAI KALBAI. SKAITYK TU IR SKAITYK SAVO VAIKAMS.

"ANTROJI JAUNYSTĖ", NL SPAUDOS VAKARE

Abi nuotr. V. Bubelio

... IR PIRMOJI JAUNYSTĖ

st. catharines

SUGAVO PIKTADARĮ

Prieš porą mėnesių šiame savaitraštyje buvo paskelbta, kad apiplėšta tautietė S. Ulinienė iš Niagara Falls, ji iš savo vaikų Australijoje grįžtant iš parko. Paaiškėjo, kad plėšikas policijos yra suimtas - Mark Fulmer, 18 metų. Jis gyvena Fairport, N. Y. JAV. Susekti plėšiką daug padėjo tai, kad vienas kanadietis, stebėjęs įvykį, sugebėjo užsirašyti automobilio leidimo numerį.

Regina NORVAIŠIENĖ, atvykusi prieš kelis metus iš okup. Lietuvos pas savo vyrą, š. m. lapkričio 19 d. išlaikė egzaminus Kanados pilie-tybei gauti.

Jos sesuo Felicija NAR-MONTIENĖ prieš porą metų atvykusi iš Australijos, šventė gimtadienį. Ta proga, ji iš savo vaikų Australijoje gavo gražių gėlių.

Abi seserys artimųjų tarpe atšventė šią sukaktį. R. Norvaišienė yra labai patenkinta šio krašto - Kanados - gerbūviu ir džiaugiasi išlaikiusi pilietybės egzaminus.

E. ir O. SAKALAUSKAI buvo išvykę kelioms savaitėms į Chicago aplankyti savo draugų. Pastarieji prieš kelis metus atvyko iš Sudbury, Ont. ir yra patenkinti šio miesto švelniu klimatu.

J. Šarapnickas
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PAŽYMĖTINI DU
LIETUVIŲ PARENGIMAI

Š. m. lapkričio mėn. 17 d. Londono Lietuvių Bendruomenės Apylinkės Valdyba suruošė tikrai pažymėtiną neeilinį parengimą parapijos salėje. Turbūt, artėjančią žiemą užsimota atžymėti Snaigių pokyliu, kuriame bent du dalykai buvo tikrai nauji ir iki šiol neapraktikuoti.

1) Šiltą lietuvišką vakarienę su visais jos atributais šį kartą parengė vyrai - du Apylinkės Valdybos nariai p. p. Černius ir Viliambrechtas ir, reikia pasakyti, turbūt, niekas talentingiau neįstengytų tautai padaryti. Todėl skania vakariene visi ypatingai buvo patenkinti. Iššaukti iš virtuvės "virėjai" susilaukė daug katųčių. R. Viliambrechtas Valdybos vardu užkvietė visus į ateinančių Naujų Metų sutikimą, per kurį bus dar daugiau ir įvairesnių, vyrų pagamintų skanėstų.

2) Paminėtinas įvykis - SNAIGIŲ KARALAITĖS rinkimai. Specialiai sudaryta Komisija išrinko Ritą MİŠ -

KINYTE. Jos palydovu - princu buvo Algis JUSYS. Abu baigę Londono Western U-tą ir labai gražiai reiškiasi lietuviškoje veikloje. Ji yra Apylinkės Valdybos narė, jis aktyvus skautas - Vytis ir kitų organizacijų veiklus narys.

Snaigių pokylin buvo pakviestas Free Press dienraščio reporteris ir todėl mūsų karalaitės ir princo graži nuotrauka tilpo Londono Free Press dienraštyje.

Kitą reprezentacinį parengimą š. m. lapkričio mėn. 18 d. davė Londono Lietuvių Moterų D-jos skyrius. Lietuvės Moterys kasmet dalyvauja LONDON FOLK ART Council festivalyje. Šiemet jos parengė tikrai turtingą lietuviškų kepsnių ir valgių stalą ir šis, iš daugelio etninių grupių valgių ir kepsnių stalų, laimėjo pirmą vietą.

Oras šiomet pasitaisė tikrai geras ir Festivalyje, ku-

ris vyko Londono miesto savivaldybės Centennial salėje, dalyvavo virš 10.000 įvairių tautų žmonių. Tai tikrai buvo spalvingas ir judrus "Persų Turgus". Kur tik žengei, vis galėjai išgirsti naują-svetimą kalbą šnekančius žmones. Žemutinėje salėje lietuvių stalias buvo dėmesio centre.

Šalia puošnių, tikrai pa-

rodiškai atrodančių stalų, aukštutinėje - Centennial salėje vyko įvairių tautų parodėlės ir tautiniai šokiai scenoje. Televizijos reporteriai viską filmavo. Dienraštis Free Press idėjo lietuvių stalo stambiai nuotrauką. Prie jo tautiniais rūbais pasipuošusi, fotografui paaiškinimus davė J. Švilpienė.

L. E-tas

boston

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ LEDO RUTULIO KOMANDA

Bostono lietuviai susiorganizavo ledo rutulio-hokey-komandą, kuri aktyviai veikia jau 3 metus. Treniruojasi kiekvieną antradienį, įsijungę apie 25 žaidėjai.

Tai įvyko Mariaus ŽIAUGROS dėka, kuris pradėjo žaisti ledo rutuliu užšalusio ežero pakrantėje. Iš to ir išsivystė visas būrys žaidėjų, kurie dabar išsinuomuoja specialią aikštę šiam sportui.

Šarūnas NORVAIŠA, buvęs montrealietis irgi priklauso šiai sportininkų grupei. Jis taip pat yra Lietuvių Studentų (kurių yra apie 75 Bostone) Sąjungos pirmininkas. Daugelis bostoniečių lietuvių studentų ruošiasi atvykti į montrealiečių studentų tradiciniai rengiamą Žiemos Stovyklą.

chicago

IŠ PASIKALBĖJIMO SU PLB PIRMININKU

Šio rudens pradžioje, "Lietuvos Aidų" radio būstinėje Bal. Brazdžionis pravedė pasikalbėjimą su PLB p. m. V. Kamantu. Tarp kitų klausimų:

B. B.: Ar naujoje LB Taryboje bus sprendžiamas Lietuvių "reorganizuotos bendruomenės" klausimas?

V. K. Teisingai pasakius, tikrai nežinau, ar yra darbotvarkėje numatyta, bet tokio klausimo nėra įtraukta, bent jei kas iškeltytą klausimą-jis būtų diskutuojamas. Šita "reorganizuota bendruomenė" yra tik aktuali Chicagoje ir apylinkėse, bet nieko panašaus nėra kitose vietovėse, ypač rytiniuose JAV miestuose ta problema neegzistuoja.

B. B. Mus, neutralius, labai erzina toks skaldymas. Mes, radio valandėlės vedėjai turime būti visko ir neišvėlti į visą tai. Ar yra imamas kokių priemonių šią problemą likviduoti?

V. K. Klek man asmeniškai žinoma, buvo imtasi įvairių žygių anos Valdybos. Neseniai buvo JAV Tarybos rinkimai, buvo siūloma privatiems žmonėms dalyvauti

rinkimuose, siūloma "reorganizuotos b-nės" žmonėms, kad įsijungtų į bendrus rinkimus, patys siūlytų kandidatą ir už jį balsuotų. Bet, vieton to, buvo skatinami žmonės baikotuoti tuos rinkimus. Mūsų Bendruomenė laikosi demokratiškų rinkimų, per kuriuos asmenys pasisako už vienus ar kitus. Todėl "reorganizuotoji b-nė" negali sakyti, kad jai nebuvo siūlyta. Dabartinis Amerikos LB p-kas P. Gečys, ir privačiai buvo prašęs, kad jie pakeistų vardą ir įkurtų naują organizaciją. Dabar jie niekur nepriklauso. LB niekada nėra atstūmus tautiečių kurie nori LB priklausyti. Visų laisva valia.

B. B.: Ar "reorganizuota b-nė" yra atskira B-nė ar LB dalis, kuri nesutinka su jos statutu?

V. K. Ji nėra LB dalis, nėra nei JAV LB nariai, nei PLB šeimos, kurią sudaro, kaip žinot, visi kraštai, net 15 Apylinkių. Dabar save pasivadinus "reorganizuota" b-nė, jie niekam nepriklauso. Tai yra organizacijėlė, kuri naudoja LB vardą.

B. B. Ar lietuvių B-nė apsoribos senu susitarimu, ar imsis naujo politinio darbo? Juk Altas čia Amerikoj veikia politiniu, Vlikas - pasauliniu mastu, LB - kultūrinėje srityje. Kaip p. Kaman-tai žiūrėte į šį dalyką?

V. K. Pirmiausia noriu paaiškinti LB dalyvavimą politikoje. Kaip žinote, vyko daug kartų veiksmų konferencijos, jau nuo Bačiūno laikų, Vlikas sutarė kviešti tokias konferencijas. Jose ir buvo respektuojamas Vliko, kaip politinio veiksmo mandatas. Jau tada LB veikė kartu švietimo srityje, tuo juk augino jaunimą, kad jis taptų visokeriopai naudingas kovoti dėl Lietuvos laisvės. LB dirbo politinėje daly, dirba ir toliau dirbs.

B. B. Ar yra koks kitas veiksnys dabar steigiamas? V. K. Jokio veiksmo nėra steigiamas. Jau senai mūsų visuomenės žinomas Vlikas, Altas ir kiti. 1975 m. buvo susirinkta White Planes konferencijoj ir ten nutarta, kokius darbus kas dirbs. Noriu pabrėžti radio klausytojams kad LB buvo ir yra apolitinė organizacija.

B. B. Koks dabar yra bend-

A. t. A.
LAUDIMAI COUTURE
mirus, jos dukrai Noelei ir Justinui
KIBIRKŠČIAMS bei kitiems artimiesiems
reiškiamo gilią užuojautą
Jadvyga, Algis ir Danutė Aneliūnai.

Mielus Kolegas,
Noelę ir Justą KIBIRKŠČIUS, netekus
motinos ir uošvės LAUDIMOS COUTURE
liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

LIETUVIŲ AKADEMINIS SAMBŪRIS
MONTREALYJE

Justo KIBIRKŠČIO žmonos NOELĖS
motinai LAUDIMAI COUTURE mirus,
jos dukrai ir visai Justo šeimai reiškiamo
gilią užuojautą

Julius ir Klara Aniolauskai

radarbiavimas su Vliku?

V. K. Bendradarbiavimas vyksta per ryšininkus: PLB Valdybos ryšininkas prie Vliko yra Al. Gureckas. Jis dalyvauja Vliko posėdžiuose. Esame informuoti ką Vlikas planuoja ar daro, lygiai žino Vlikas, ką LB veikia. Pagal šeimo nutarimą PLB komisija, kuri dirbs tautos gerovei, nebus politinė (srovinė Red.)

B. B. Ar PLB ir toliau

rems Vliką?

V. K. PLB tiesioginiai materialiai Vliko niekada nerėmė. Valdyba (ir buvusios) dauguma lėšų skyrė švietimo reikalams, nes buvo galvota, kad Tautos Fondas surenka pakankamai lėšų politinei veiklai. Velionis Bačiūnas visada kėlė mintį, kad reikia vieno Tautos Fondo, kuris finansuotų ir Vliką, LB, Altą visas institucijas, kurios atlieka politinę veiklą. Deja tai negavo pritarimo. Dabar daugelio kraštų LB-nės rengia Vasario 16 d. minėjimus ir renka aukas, kurios būna pasiunčiamos į Tautos Fondą, pav. Australija, Kanada ir kt.

Reiškia - remia Vliką. LB renginiuose Tautos Fondo atstovai renka aukas, jei tokių nėra, -tai LB tai atlieka. Kanada beveik pusę Tautos Fondo lėšų metinėse rinkliavose surenka. Tai yra stebėtina daug. Faktiškai LB surenka didesnę pusę lėšų Vlikui. Dabar naujoji Vliko Valdyba jau šiek tiek keičia savo li-

niją. Jie aktyviai nori organizuoti savo atstovus kituose kraštuose. Aš manau, jei tokiu keliu eis, tai įneš tam tikrą įtampą, pav. Kanadoj ar Australijoj. Jeigu jie įsteigs Tautos Fondo atstovybes ir rinks aukas atskirai, tada tu Kraštų B-vės pasiklaus savęs, ar Vlikas LB darbų neįvertina?

B. B. Ką tik neseniai "LA" Radio programoje kalbėjo Vliko p-kas dr. K. Bobelis ir sakė, kad buvote suėję ir tarėtės. Idomu ką jūs nutarėt?

V. K. Pokalbis buvo privatus pobūdžio. Pokalbyje buvo dr. K. Bobelis, inž. Grinius ir aš. Kelias valandas kalbėjome. Pasidariau išvadą, kad tokie pasitarimai būtų geriausi, jeigu sueitų abiejų veiksmų valdybos.

B. B. Koks PLB ryšys su Lietuvių Fondu?

V. K. LF yra nepaprastai gera institucija, kuri remia lietuviškąją veiklą. Iš jų ir LB gauna lėšų švietimo reikalams, yra gavusi ir PLB. LF davė 3.000 dol. P. Amerikos lietuvių švietimui, tiek pat IV PLJ Kongresui. Dabar yra paprašiusi spaudos ir radio valandėlių paramai.

B. B. Politinei veiklai LF ir negali skirti lėšų?

V. K. Ne. Neleidžia jo statutas.

(Šio pasikalbėjimo ištraukos, ypač šiuo metu, yra suaktualėjusios mūsų veiklos vienybės beiškant. Taip pat paaiškina visų fondų darbus. Red.)

Highland Auto Body

611 Lafleur Ave., LaSalle. - Tel. 366-7281

• ATLIEKAME AUTOMOBILIŲ ISORĖS (Body) TAISYMO IR DAŽYMO, BEI KITUS MECHANINIUS DARBUS.

(Lietuviams duodame specialią nuolaidą)

• PARDUODAMA NAUDOTOS MAŠINOS

Savininkai V. Šušinskas & Son. Tel. 364-5712

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausios patarėjos ir darbų atlikimas jums gali būti stogdengys Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbo atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Šaukite kol noma stogas blogas ar kai statote naujus -

364-1470

PAMINKLŲ GAMYBA

- MONUMENTS MANUFACTURER
TODORO & BIGRAS LTD.

6752 Sherbrooke Street East
Montreal, P.Q. H1N 1C9 • Tel. 255-4076

M. PHILIPPE IZZI

SKAMBINKIT -

\$1 kelnėms - pristatant ir atsiimant

365-7146

NETTOYEURS CLEANERS

coin / corner 50 ave 7661-A CENTRALE

495-90e AVE

coin / corner Baync 365-1143

29 55 Allard Street, Ville Emard

766-2667.

PARDAVIMAS:
Chrysler • Monaco • Charger • Dodge • Dart
Sport • Swinger • Special • Sedan • Trucks
7635 Boul. Lasalle, LaSalle, P.Q.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas. Išorba (Body) taisymas ir dažymas naujame garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės - De LaVerendrye, prie Lapierre vandens kanalo. Tel. 365-3364.

NL REIKALAI

Gruodžio mėnuo - tai NL prenumeratorių apsimokė - jimo savo sąskaitų mėnuo. Daugumai skaitytojų su šiuo mėnesiu baigiasi prenumerata.

Nepaprastai kylant kainoms - spaustuvės, pašto, šildymo ir kitų išlaidų - būsimieji priversti pakelti prenumera - tos mokesčių. Visi tie, kurie apsimokės prenumeratą dar šiais metais - gaus laikraštį sena kaina, t. y. 12 dol. į metus.

Kaip dauguma laikraščių, taip ir mes primename ir prašome mokėti prenumeratą iš anksto, o ne atsilikus. Visiems taip būtų patogiau.

Dėl spaustuvės švenčių atostogų, NL laikraščio šių metų paskutinė laida išeis gruodžio mėn. 18 dieną. Todėl visus sveikinimus ir skelbimus turime gauti iki gruodžio 15 dienos.

Administracija dirbs visą laiką.

Adv. V. E. RUDINSKAS

Adv. Viktoras E. Rudinskas neseniai atidarė savo įstaigą Bannantyne ir 2-nd Ave. kam - pas, netoli Metro stoties.

Retų gabumų jaunuolis, baigė inžineriją Master laips - niu, po to, perėjo į Teisės mokslus McGill universitete kurį baigė su pagyrimu.

Jo sesutė Leona baigė Me - dicinos mokslus ir tame pa - čiame pastate atsidarė savo kabinetą, kartu dirbdama Montreal General ligoninėje, kur praktikuojasi Internal Medicine.

Tėvai Valerijonas ir Kons - tancija džiaugiasi savo vaikų pasiektu mokslu.

Linkime jauniems ir ga - biems specialistams daug

sekmės jų darbuose.

• TAUTKUS Richardas susi - žiedavo su Gene KURILYTE. Vestuvės numatomos gegu - žės mėnesį.

• LEDŽINSKAS Jonas pa - slydęs krito ir sunkiai prisi - trenkė. Gydomi namuose gy - dytojo priežiūroje.

• JONELIS Albertas pagul - dytas į Victoriją ligoninę ko - jos operacijai.

• ADOMONIS Henrikas, bu - vęs montrealietis, dabar gy - venantis Toronte, lankėsi Montrealyje Tautos Fondo ir asmeniškais reikalais. Bu - vo užėjęs į "NL" redakciją ir pasidalino Toronto lietuvių veiklos išpūdžiais.

• MARTINĖNAS Kazys ser - ga, gydomi namuose.

• NAUJU METU SUTIKIMĄ ruošia šv. Kazimiero Para - pijos Komitetas.

• ŠV. ELZBIETOS Draugija suruošė savo metinius pietus, susirinko apie 250 svečių. Draugijos pirmininkė Ona KREIVIENĖ vadovauja drau - gijai jau 15 metų. Draugija įsteigta 1919 metais dabar tu - ri virš 100 narių.

• DR. IR. ir V. PAVILANIAI savo ūkyje auginą jautius. Vieną iš jų padovanojo A. V. parapijos kunigams ir sese - lėms.

o KLK Moterų D-jos metinė šventė šventė įvyks gruodžio 8-9 vaiti. Valdyba

dienomis AV parapijos salėje Gruodžio 8 dieną bus atida - • Gražiai praėjo šaulių su - ryta grafikos Irenos Šimo - kakties ir kariuomenės šven - džio 9 dieną 11 val. AV baž - nelienės darbų paroda. Gruo - čių minėjimai, ypač gausiai dalyvaujant publikai kariuo - menės šventės iškilmsė.

INCOME TAX

* Informacija

* Planavimas

* Pildymas

telefon: 727 - 0879 arba

721 - 7916 vakarais

LEONAS MARKAUSKAS

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA	IMA:
13 % už 6 mėn. term. indėlius	12 % už asm. paskolas
12 1/2 % už 1 m. term. indėlius	12 % už mortgičius
12 % už spec. taup. s-tas	15 % už "Line of Credit"
11 % už pensijų ir namų planą	
10 % už taupymo s-tas	
10 % už 3 metų term. s-tas	
6 % už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 24 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupu dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas - pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais - nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais, šeštadieniais, uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai - 1573 Bloor Street West, Telefonai: 532-8723 Toronto, Ontario ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI - virš 17 milijonų

KASOS VALANDOS:	MOKA UZ:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų 12 1/4 %
Antradieniais 10 - 3	term. indėlius 2-3 metų 10 %
Trečiadieniais uždaryta	pensijų ir namų s-tas 11 %
Ketvirtadieniais 10 - 8	taupomąją s-tą 10 %
Penktadieniais 10 - 8	spec. taup. s-tą 12 %
Šeštadieniais 9 - 1	depozitų-čekių s-tą 6 %
Sekmadieniais 9.30 - 1	

DUODA PASKOLAS IS: asmenines 13 1/2 % mortgičius 13 1/4 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. - 1 v.p.p. pensijų s-tą nuo lapkr. 1/80, namų s-tą nuo sausio 1/80

Nemokama visu narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais - iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionės čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas - ne PELNAS, bet sažiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LEFEBVRE & ROBERT

AMEUBLEMENT - FURNITURE INC. PARDAVIMAS

• Užeikite ir įsitikinsite, kad įmonėje haldai yra aukštos kokybės ir prieinamos kainomis.

• Didelis pasirinkimas ir malonus patarnavimas.

7635 CENTRALE 4e AVENUE LASALLE 363-3887

7643 CENTRALE 366-1262 (DECORATION)

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UZ:	DUODA PASKOLAS:
Einamąsias s-tas 6.0 %	Asmenines 15. %
Taupomąsias s-tas 12 %	Nekiln. turto 14.5 %
Pensijų planas 10 %	Čekių kredito 16.5 %
Term. ind. 1 m. 11.75 %	Investicines nuo 15.5 %
Trumpai. term. ind. iki 13. %	

Duoda nemokamą gyvybės draudą iki \$2,000 už taup. s-tas sumas. Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolas sumą.

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmdieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmdieniais nedirbama vakarą gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius. 3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

PETRAS ADAMONIS C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

DIDELIS IŠPARDAVIMAS NAUJŲ IR NAUDOTŲ AUTO - MOBILIŲ GRUODŽIO MĖNESĮ. DIDELĖ NUOLAIDA IR NUPIGINTAS FINANSAVIMAS. KREIPTIS PAS LEONĄ GURECKĄ. (Žiūr. Skelbimą)

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

LEONAS GURECKAS Sales Manager

PONTIAC • BUICK • ASTRA

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ

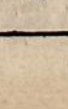
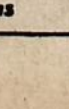
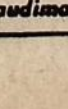
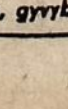
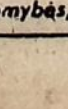
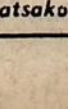
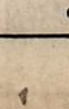
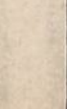
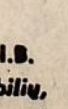
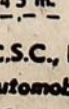
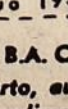
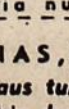
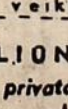
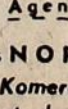
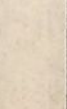
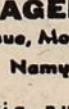
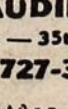
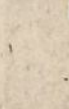
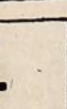
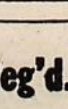
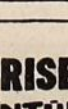
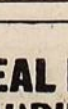
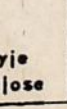
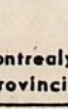
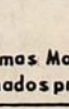
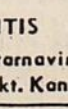
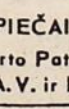
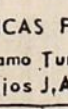
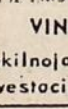
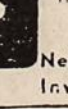
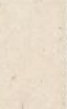
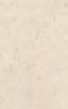
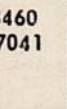
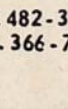
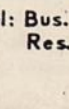
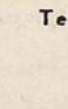
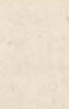
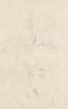
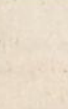
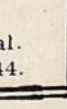
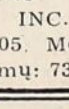
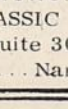
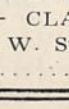
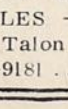
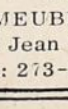
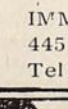
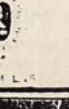
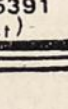
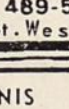
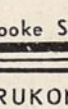
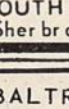
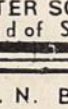
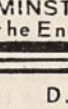
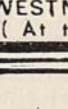
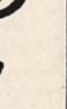
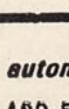
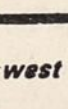
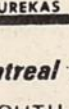
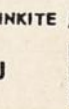
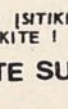
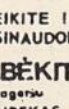
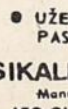
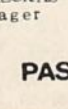
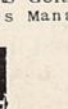
• NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI

• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS

• UŽEIKITE Į ĮSITIKINKITE Į PASINAUDOKITE Į

PASIKALBĖKITE SU

Managerius LEO GUREKAS

Dr. J. Mališka
Dantų gydytojas
1440 rue Ste-Catherine Ouest
Suite 600
Tel: 866-8275, namų 488-8528

DR. A. O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
1410 GUY STREET
SUITE 11-12
MONTREAL P.Q.
Tel. 932-6662, namų 737-9681.

Dr. E. ANDRUKAITIS, M.D., F.R.C.P.C.
TEL: 522-7236 MONTREAL H2J 1K4
832, BOUL. ST-JOSEPH E. P. Q. CANADA

Dr. A.S. Popieraitis
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(C)
Medical Arts Building,
1538 Sherbrook St. West, Suite 215, Montreal Que.
Tel. 931-4024

PHARMACIENS PHARMACISTS
M. CUSSON - R. GENDRON
PHARMACIENS
Ouvert 9 a.m. à 10 p.m. Open,
Samedis: 9 a.m. à 9:30 p.m.
Dimanche: 10 a.m. à 9:30 p.m.
Livraison gratuite - Free delivery
Skubus ir nekainuojantis pristatymas
7626, rue Central St., Ville LaSalle
366-9742
365-0505

ADVOKATAS
VICTOR E. RUDINSKAS
B. Eng., M. Eng., LL.B., B.C.L.
4701 Bannantyne,
Verdun, Québec
H4G 1E6 (kampas 2-nd Ave.)
Tél. Bureau: 769-8824
Résidence: 366-6245

NOTARĖ
Rūta Pocauskas B.C.L.
NOTAIRE - NOTARY
TITLE ATTORNEY
5947 Park Ave. Montreal, P.Q. H2V 4H4
Tel: 279-1161; Res. 636-9909.

ADVOKATAS
ROMAN J. IŠGANAITIS, B.A., B.C.L.
4 NOTRE-DAME E. SUITE 504
MONTREAL, QUEBEC H2Y 1B7 TEL.: 878-9534

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Suite 627, 3 Place Ville Marie,
Montreal, Québec H3B 2E3
Tel. (514) 871-1430

ADVOKATAS
J.P. MILLER, B.A., B.C.L.
168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA
6695 - 35th Avenue, Montreal 409
TEL. 727-3120 Namų 376-3781
Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.
Komercinio, privataus turto, automobilių,
atsakomybės, gyvybės draudimas